

RAF

Edebiyat,
fikir,
kültür,
sanat
derginiz.

9 Rafüğüzaf
Bülteni

12 Dublin
Ada Ülkesindeki
Çazibe Merkezi

29 İlk Yaz

37 Bir Ada
Gezini

Yıl: 4
Sayı: 29
Temmuz - Ağustos 2024

İmtiyaz Sahibi
Süveyda Güleç

Genel Yayın Yönetmeni
Süveyda Güleç

Editör
Nehir Yılmaz

İçerik Ekibi
Ayşe Nur Kapıcı

Kapak Tasarımı
Rabia Gülşah Gültaş

Sosyal Medya Ekibi
Aycan Küçükaya

Tasarım
Asude Yıldız
Emirhan Albayrak

Websitesi Ekibi
Hakan Karaduman
Melih Katmer

İletişim
iletisim@rafdergi.com

raf.dergi

raf_dergi

02 Editörden 03 Ada
Etimograf
Nehir Yılmaz 04 Rüzgarınla
Şiirhane
Saraswati

Adada
Kaybolmazsam
Sebebi
05 Dondurmada
Hikaye
Kadir Gökçe 07 Postsuz
Dervişler
Zamanı
Deneme
Nehir Yılmaz 09 RAFÜGÜZAF
Bülteni
Nehir Yılmaz

10 Sert Kışların
Altında Yaz
Hikaye
Ceren Talay 12 Dublin: Ada
Ülkesindeki
Cazibe Merkezi
Gezgin
Nehir Yılmaz 18 Proti
Şiirhane
Duru Güngör

19 Ceren
Türkmenoğlu
Röportaj 26 RAF Dergi
Film Kulübü
Bülteni
Hüseyin Çakır 28 Bozcaada
Foto-RAF
D. Gökçe Kaplan
Nehir Yılmaz

30 İlk Yaz
Hikaye
Nehir Yılmaz 32 Albatros'a
Mektup
Ayca Küçükaya 33 Ümit Ada
Deneme
Seher Kızılırmak

35 Cast Away
Filmsever
Hüseyin Çakır 36 Sineklerin
Tanrısı
Kitaplık
Asude Yıldız 37 Bir Rüya
Meselesi
Şiirhane
Büşra Konacalı

38 Bir Ada
Gezgin
Nilay Kara 40 Aylandya'nın
Ülküsü
Hikaye
Çilem Kaya 42 Kurul Üyeleri
Blind
Karikatüristik
Yelda İnceik

44 Big Fish
(Büyük Balık)
Filmsever
Ayca Küçükaya 45 Son Pişmanlık
Neye Yarar?
Hikaye
Filiz Akın 46 Zeytin Zamanı
Şiirhane
Nehir Yılmaz

47 Nupelda
Mektup
Buğra Akbağ 48 Dublin'in
Kalbinde Bir
Yolculuk:
Eric Nam
Konser Anı
Ayca Küçükaya 49 Iris
Hikaye
D. Gökçe Kaplan

51 Bozcaada
Gezgin
Damla İzal 55 Müjgan'ın Şiiri
Şiirhane
Kübra Kol 56 Sıfırdan Bire
Bir Toplum
Hikaye
Ceren Dilek

Dergimiz siz değerli okuyucularımıza online olarak sunulmaktadır. Ücretsizdir.

RAF
Temmuz-Ağustos

İÇİNDEKİLER

İçindekiler

Hadi kapat gözlerini!
Bir an için...
Narin, görece çok da uzun olmayan ömründe, sahip olamadığın o tüm anların hatrına sadece “bir an” kapat!

O aynı dizleri yaralı çocuk ol şimdi! Okul bitmiş, ya memlekete bilet almış sizinkiler ya da annen deniz kıyafetlerini çıkarmaya başlamış dolabın rutubetli köşelerinden. Lastikleri eprimiş mayon bu yaz da olur umuduyla çağırıyor seni odadan denetmeye. Yarı çıplak, yarı heyecanlı, yarı dünyayı umursamaz yaşlarındasın. Nasıl da canlısın. Nasıl da güneşe varmaya heyecanlısın.

O aynı kalbi meraklı çocuk ol şimdi! Okul bitmiş. Kampüs boş, herkes dönmüş memleketine. Senin dönmeye hiç niyetin yok. Aşığıyla geçireceğin o güneşli yazın peşindesin. Peşinen her hazzın elinde-sin. Gençliğin, canlılığın, neşen de aşka dahil. Nasıl da yazıya çıkma-ya, güneşe varmaya ve bir adada, dünyadan kaybolmaya hazırsın...

O aynı adam, o aynı kadın, o aynı çocuk ol şimdi! Nereden gelersen gel, hangi hikayeye var olursan ol, kimi acı kimi tatlı çokça şaşkın yüzlerce anının toplamı, çarpımı ve çarpanısın. Yaşamın izin verdiği, senin yaşamında izin verdiğin kadar an'ın çoğalttıgısın.

Hadi şimdi izin ver güneş usul usul sokulsun gölgeneye
Dinlensin teninde
Uçuşsun kelebeklerin bir aşk varsa kalbinde
Demlendirsin seni efkarlıysan, yazın en yeşilçamlı meyhanesinde...
Gurbetteysen şimdi mesela,
Bir şarkı bile dinleyemiyorsan anılar gelip konar diye tellerine,
Kaldır başını!
Ve gördüğün tüm yazlara minnetle
Selamla yenisini en zarif halinle.

Kaç yaz, kaç güneş, kaç sen kalacak zihninde?
Kaç vapur yanaşacak kıyılarına bir Temmuz sevisinde?
Damağında lavantalı dondurma tadı...
Ada'nın en meşhur dükkanından...
Kaç lezzet dolaşacak bu yaz damarlarında?

Hangi dergiyi okuyacaksın sahilin en gerisindeki söğüdün altında?
Belki “RAF Dergi” olacak gözlerinin ucunda.

Hadi kapat gözlerini!
Bir an için...
Ve çek içine ada kekiklerinin
Efsunlu hikayelerini.

*Ada

Nehir YILMAZ

Orta Türkçe atağ “ada” sözcüğünden evrilmiştir.

Eski Türkçe otruğ “ayrılmış veya kesilmiş yer, ada” sözcüğü ile eş kökenlidir. Eski Türkçe otrul- “kesilmek” fiilinden türetilmiştir.

Tarihte tespit edilen en eski kaynaklar

Eski Türkçe: [Kaşgarî, Divan-i Lugati't-Türk, 1073]

otruğ: al-cazıra[ada]

Orta Türkçe: [İbni Mühenna, Lugat, 1310 yılından önce]

adağ: al-cazıra

*Kaynak: Nişanyan Sözlük / Çağdaş Türkçenin Etimolojisi

ZORBA

“Deniz, sonbaharın tadı, ışıkla yıkanan adalar, Yunanistan’ın ölümsüz çıplaklığını örten ince yağmurdan ibaret saydam bir tül. “Ölmeden Ege Denizi’ni gezen insana ne mutlu” diye düşünüyordum.

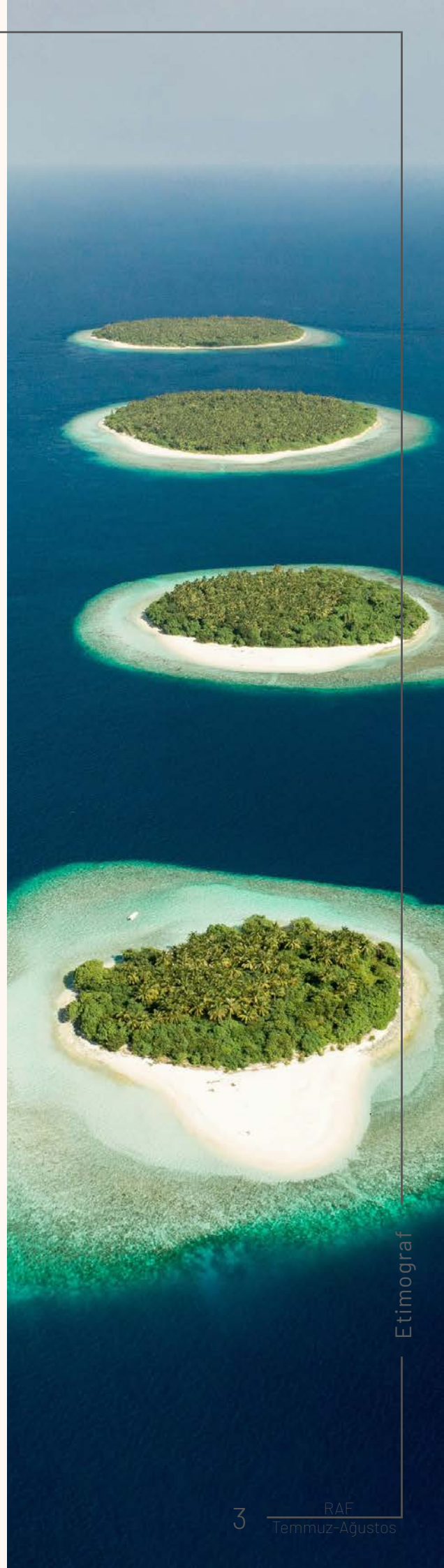
Bu dünyanın birçok zevkleri vardır: Kadınlar, meyveler ve fikirler; ama, tatlı bir sonbahar vakti, her adanın ismini mırıldanarak bu denizi yarmak... Sanırım ki, cennette bile insanın kalbine daha fazla girebilecek başka bir zevk yoktur.”

Nikos Kazancakis (1946 Özgün Yayım)

GÜN OLUR

Gün olur, alır başımı giderim,
Denizden yeni çıkmış ağların kokusunda.
Şu ada senin, bu ada benim,
Yelkovan kuşlarının peşi sıra.
Dünyalar vardır, düşünemezsiniz;
Çiçekler gürültüyle açar;
Gürültüyle çıkar duman topraktan.
Hele martılar, hele martılar,
Her bir tüylerinde ayrı telaş!...
Gün olur, başıma kadar mavi;
Gün olur başıma kadar güneş;
Gün olur, deli gibi...

Orhan Veli Kanık (1947)

RÜZGARINLA

Saraswati

Gemi yanaşıyor..

Seni aramak için çıktığım yolculuğun tam 43. günü.

43 yaşım gibi şaşkın, meraklı, inatçı ve aşık,

Kaybolan, deniz konulu günler..

Nasıl da melankolik,

Nasıl da avare bir intiba-imiş.

Yaşıma, yaşamıma yakışır mı-imiş.

Hem üstelik aşka da yani ne bileyim bir yerden sonra daha mesafeli yaklaşılabilir-imiş.

Ne dersin?

Dünyayı mi def etmeliyim?

Yoksa kalbimdekileri mi dökmeliyim

Tam şimdi buradan,

Bu mavi-beyaz güverteden

köpüklü balıklara, martılara..

Alıp başını gittiğin günden beri yaklaşmadığım kıyı,

Koklamadığım ada kekiği,

Tatmadığım turunç reçeli kalmadı..

Gülümsemediğim balıkçı,

Meaylenmediğim barınak,

Tuzunu almadığım deniz kızı da..

Acıyı kovmak için yaktığım otların külleri,

O izlediğimiz ve çok güldüğümüz filmdeki gibi,

Bana döndü rüzgarla..

Bana döndün rüzgarınla..

Bana dönebilirdin bir ada rüzgarıyla..

ADADA KAYBOLAMAZSAM SEBEBİ DONDURMADA

Kadir GÖKÇE

Sıcak esintilerle indi vapurdan. Daha iskeleden çıkmadan almıştı buranın büyüsunü. “Kolay gelsin.” dedi turnikedeki güvenlik görevlisine. Kafasıyla karşılık verdi görevli. İskeleden çıkınca çantasını yokladı. Ne taraftan başlayacağına karar verene kadar bir sigara yakacaktı. Solda bir banka oturmuş evden getirdikleri belli olan köfte ekmek ya da ona benzer bir sandviç yiyen bir aile gördü. Sandviçlerin yanında az ilerideki büfeden aldıkları kolaları içiyorlardı. Dört kişiydi aile, onun ailesi gibi. Onun babası da ailesini götürürdü sahile. Aynı böyle sandviçler hazırlardı annesi evden çıkmadan. O kumsal isterdi, babası sahil kenarına götürürdü. O yüzmek isterdi, babası köfte ekmek yedirirdi. Kolalar yine büfedendi. Çevirdi kafasını ve sağdan devam etti. Yan yana sıralı meyhanelerinin arasından giden yol adanın meydanına çıkıyordu, orayı seçti.

Meydanda rengarenk dondurmalar satan dükkanlar dikkatini çekti. En az müşterisi olanı seçip dondurma tezgahının önüne gitti. Karşısında tombul yanaklı, önlüğü gibi beyaz saçları olan ve sevimli bir yüze sahip yaşlıca bir adam vardı. “Kolay gelsin amca.” dedi. “Sağ ol delikanlı.” diye yanıtladı amca. Acelesi varmış gibi “Neli vereyim?” diye ekledi peşi sıra. “En iyisinden olsun amca.” dedi bizim delikanlı. Amca böyle bir cevabı biraz garipsedi. Birisi için en iyisinin ne olduğu bilmek zordur. Hatta insanın kendisi için bile en iyisinin ne olduğunu bilmesi çoğu zaman kolay değildir. Biraz tanımak gerekirdi bu delikanlıyı belki o zaman bir fikir edinebilirdi. Aceleci tavrını bir kenara koydu, ismini sordu delikanlıya dondurmacı amca.

“Ferit.” dedi bizim delikanlı. “Ferit ne iş yaparsın?” diye sordu amca. Ferit “Fotoğrafçıyım amca.” dedi. Amca, bu güneşin altında uzun süre gezeceğini düşündü delikanlının. Sert kıvamlı olan kaymaklıdan bir taban yaptı önce elindeki dondurma külahına ardından “Kaç yaşındasın?” diye sordu. “Yirmiyedi.” dedi Ferit. Amca, henüz genç olan Ferit için daha denemesi gereken çok şey var diye düşündü ve egzotik meyvelilerden ekledi külaha ve ardından “Nerede oturuyorsun? Buralı mısın?” diye sordu. Ferit, yüzünde hafif tebessümle “Yok be amca. Maltepe’de oturuyorum. Buralara güç mü yeter. Anca babadan dededen bir ev kalacak öyle...” dedi. “Kiracı mısın Maltepe’de?” dedi amca. Ferit “Yok, nur içinde yatsın, rahmetli pederden kalma ev.” dedi. Amca hafif bir hüznle gülümsedi. Acı kahveliden ekledi biraz da yeterince büyümüş olan külaha. “Al bakalım Ferit. Kahveliden de koydum.

Hatır bilen bir çocuğa benziyorsun, gelirsin yine.” dedi. “Sanmıyorum amca, bunun için gelmedim.” dedi Ferit. “Nasıl yani, ne demek o?” diye karşılık verdi amca. Ferit kafasını sağındaki yolun sonunda görünen denize çevirdi “Yani kök salmaya gelmedim buraya, ezberlemeyeceğim hiçbir yerini.” dedi. Amca, tavrını garipsediği bu delikanlının laflarının altında bir anlam aramaya çalıştı ama bulamadı yine de anlıyormuş gibi yapmayı tercih etti “E anladım çocuğum da niye geldin adaya? Gezmeyecek misin? Bir daha gelirsin” dedi.

Ferit, amcanın anlamadığını anladı ve anlatmaya kestirme bir yol olarak “Kaybolmak için geldim.” dedi. Bu cevap amcanın hoşuna gitmiş olacak ki, göbeğini titrete titrete güldü “Kaybolmaya? Kaybolmaya mı?” Ferit, amcanın gülüşünde bir alaycılık olmadığını hissetti. Ona göre amca gerçekten cevabını komik bulduğu için gülüyordu. Çok sürmeden amca gülüşünün gerekçesi niteliğindeki açıklamayı yaptı “Çocuğum burası kış kadar ada be!

Burada insan kaybolur mu? İstese de kaybolamaz. Ne kadar uzaklaşırsan uzaklaş aynı kara parçasındasın. Hem kaybolup n’apacaksın? Gez, toz. Tadını çıkar adanın.” Ferit amcağı haklı buldu ama konuyu yüzeyden daha derine indirmeye niyetliydi. “Olur mu amca! En iyi burada kaybolunur esas. Vapur yanaşırken gördüm, tepede sık bir orman var. Muhtemelen içinde de uzun bir patika vardır.

O yola bir girince, yolu kaybedene kadar takip edersin. Daha sonra yolunu bulmaya çalışana kadar takip edersin aynı yolu. Ağaçların arasından denizi görürsün belki. Belki görünen diğer adalara bakıp yönünü tayin etmeye çalışırsın. Sonra akşam olur ufuk çizgisi mutlaka belirir bir tarafından. ‘İşte!’ dersin ‘Çabama bir ilahi takdir geldi.’ Artık yönünü bulmak daha kolaydır. Farkında değilsin ama sen de her gün burada kayboluyorsun amca. Nasıl deme? Sen de dondurmada kayboluyorsun. Bu imrenilecek bir şey. Farkında değiliz ama arzuladığımız da budur zaten. Zaman zaman bulunmayı isteriz, ama esas ihtiyacımız kaybolmaktır. İnsan kesinlikle bir şeyde kaybolmalı. Zamanda, mekanda, işte veya alemde. Bir şeyden yorgun düşmemiz gerek amca. En azından geceleri uyuyabilmek için. Bunların hiçbiri yoksa keyifte, hazda yani zevk çukurunda kaybolursun. Bu en kötüsüdür. Geceleri uyutmaz, sabahları uyandırmaz. Mutsuzluğuna gayret verir, mutluluğa şerh koyar. Burayı keyfimce gezmek isteseydim belki de sıkıldıkça gelip senden dondurma alacaktım. Bunun bir sonu yoktur amca. Ben buraya bu yüzden kaybolmaya geldim. Kaybolup, yolumu bulmaya veya bulmak için çalışmaya.” Ferit’in bu derin yaklaşımı amcanın kafasını karıştırdığı gibi aynı zamanda onu felsefi bir kaygıya da yönlendirdi “E peki, ya kaybolamazsan çocuğum? Ya yine buranın keyfini çıkarma peşine düşersen? Aklına düşen, canını sıkan sorulara cevap aramaktan kaçarsan? Ya yine benim tezgâhın yolunu tutarsan?” Amcanın bu kaygısı Ferit’in hoşuna gitti. sırtı ve ekledi “Valla amca şu verdiğin dondurmayı ince ince işledin. Sorduğun sorulara verdiğim cevapların karşılık bulduğu lezzetlerle donattın. Bu bendeki dondurma, benim sendeki intibam aslında. Çok güzelse, aklım karışırsa, adada kaybolamazsam sebebi dondurmada...”

POSTSUZ DERVİSLER ZAMANI

Nehir Yılmaz

Yaşam yolumun ortalarını geçtiğimden beri aklım karanlık ormanımda Dante gibi...

Sanki tüm soruların cevabı bu sonsuz, masmavi ışık ormanında.

Çocukluğumun geçtiği mahalleye düştü yolum geçen hafta.

Yoksa bilerek mi düşürdüm?

Bir ağacın arkasında, dizleri yaralı küçük kendime rastlama ümidi çok heyecanlı görünüyordu. Ahmet Bakkal'ın hâlâ orda olduğu ve tombul mika bir fanusta un kurabiyesi satma ihtimalini özlemem de öyle...

Yok, düşmemiş. Düşürmüşüm ben bu yolu.

Sokağı da bulayım tam olsun derken yuvarlanarak dizimi kanattığım yokuşun başındaydım şimdi. Bakkal yoktu artık, küçük sevimli bir kafe vardı. Tuhaf, heyecanlı, çakırkeyif bir hisle yokuştan indim. Oturduğumuz apartman hala duruyordu. Mantolama yapmışlar.

“Yapmasalardı keşke.” diye geçiriyorum içimden. Ama ne yapsın bu seksenlerin binası, o da herkes gibi zamana karşı ayakta durmaya çalışıyor. Ve kızarmış terli yüzlerimizi kapatarak saklambaç oynadığımız, üstü süs kabartmalı beton bahçe direği... **Sen de beni gördün şimdi... Sobelendim...**

Ve şimdi oynasam herhalde, ne kadar hızlı geçiyor görünür bu ona kadar saymalar. Panik içinde düşünüp plan yapıp diğerlerinin saklanma yerlerini de tahmin etmeye çalışırken süreyi yetiremezdim eminim. Öyle ya, artık yetişkinim. Hiçbir şeyi plansız ve aniden yapamam ve hızlıca karar veremem. Bir şeyleri yetiştiremiyorsam bile bu, en mükemmeli yapmaya çalışıyor oluşumdan... Alelade davranamam.

Bu fikir içimi burkuyor şimdi biraz.

Nostalji peşinde, eskiye özlemlerle yanıp tutuşmak değil de sanki yıllar içinde zamanla, yaşamla ve deneyimlerle yapılmış gizli bir anlaşma bu; zamanı kullanmak, anı biriktirmek, yönetmek, atomlarına bile ayırmak, paralel evrenlerde alt parçacıklar üzerinden yorumlamak... Ve her şeyi okuyup, şaşırıp, çağın ve zamanın ne kadar ötesinde olduğumuza inanıp sabah yine çayımızı yudumlarırken hayatın aynı hızlı akıntısına sitem etmek...

Aristoteles, işin sistemiyle pek ilgilenmemiş ama sistemi üzerine, kendisinden sonra gelen bilim, felsefe, fizik hatta edebiyat insanların da yardımıyla bizlere kısmen anlaşılabilir bir zaman tanımını bırakmış; zaman, evrende her şeyin hareket halinde olduğu, dolayısıyla öncelik- sonralık durumunun ortaya çıkması ile bir akışın yaşandığı ve bunun ölçülebilirlik kazandığı bir algıdır.

Sınırları çizilen bir önce ile sonraya varılan yer, zamanın parçalanması ile şimdinin içindeki sonsuzluğa açılmaktır.

Neden şimdi böyle bir şey yaptın? Fiziksel zamanı anlamaya çalışırken, felsefi anlamda da sonsuzluk ve şimdinin özü olan an'a teslim olma telaşına bıraktın bizi sevgili Aristo?

Tam da dümdüz giderken... Ölçtük, ölçüyoruz, “Evreka!” derken...

Yok eğer ölümsüz, başı ve sonu olmayan bir döngüsel zamandan bahsedeceksek yine birçok akım, yaklaşım, öğreti ve edebiyat bizi karşılayacak. Bu kez de Ahmet Hamdi Tanpınar'ın çemberinden çıkamayacağız.

Öyle ki Tanpınar'ın zaman ile ilişkisini yalnızca döngüsel yaklaşımla açıklayamayız. Şehirlere, doğaya ve insanın yaşamındaki eşiklere bakışında hem zamanın bütünselliğinden hem de bölünebilirliğinden bahseden, her renkten kelimesini aynı sonsuzluğa ve boşluğa nakşeden, bazen gerçekte bazen biraz üstünde bu postsuz dervişi ancak zamanla, zamanın ötesinde ve zamandan bağımsız okuyarak gözlemleyebiliriz.

Büyülenmiş bir ceylan gibi baksa da zaman onun şiirlerinden bize, kozmosu da ayaklarımıza serebilir, kırışan ellerimize hüznüyle bakan bir sonbaharı da hatırlatabilirdi elbet...

O, Bergson'un zaman felsefesinin, kendi üzerindeki etkilerini ve varlığını bize şiirle ya da şiirsellikte aktarmaya çalıştı. Yani insanın içsel zamanını... Aynalarını... Eşiklerini... Özünü... Buradaki zaman çizgisel değildi. Ölçülemezdi. Şehirleri sıra sıra gidip geliyor oluşu, iki ya da beş şehir arasındaki mesafeyi verebilirdi de içindeki gelgitlerin mesafeleri A kentinden B kentine varmak kadar kolay olmayabilirdi. Bu zorlukları anlattı bize Tanpınar.

Hint felsefesi akımlarına da yakınlaşan bu bakış, bizi yaşam döngüsüyle yine çembere getiriyor sanki. Krishnamurti'nin dediği gibi: "Saatin gösterdiği değil, sizin içsel, psikolojik zamanınızdır gerçek zaman bu döngüde."

Hint edebiyatının aykırı şair ve yazarı Rabindranath Tagore'un "Sonsuz Zaman" isimli şiirinde ise içkin Tanrı inancıyla, ona ve sonsuz zamanına teslim oluşu görüyoruz bütünlük ve bir olma algısı içinde..

Zaman sonsuzdur senin ellerinde, Tanrım.

Yoktur kimse dakikaları sayacak.

Sokağın en afili direğine kapanıp saklambaç oynarken saydığım "on" ile, şimdi şuracıkta sırtımı dönüp sayacağım "on" farklı işte.

O zamanki küçük kız çocuğunun şimdisinde, yazın her gününe bir mevsim, her saatine bin bir masalı aynı anda, ayrı keşifte sığdırabilecek vakit varmış, ama yine de hiç geçmiyormuş gibi görünen ipek saçlı zaman, şimdinin bu koca kadınının kucağında tek bir cılız saate sığdırılmış boz bulanık hayalleri taşıyor da telaşından taranmaya vakit bulamıyor...

Belki içinden çıkması gereken çemberini, bakmaktan korkmaması gereken bir aynayı, atlaması gereken bir eşiği arıyordu.

Tanpınar'ın o derin ve zarif Eşik'ini...

Bu yekpâre akış, durgun, derinden...

Her aynada yalnız kendi görünen

Bu yüz ve şifasız hüznü eşyanın

Kendi cevherinde mahpus bir ânın

Dağıttığı dünya hep yaprak yaprak,

Dalgın, unutulmuş sesleri uzak

Bir uykudan bana tekrar dönenler,

İçimde, dışımda hep aynı çember!

Bin elmas parıltı oyun ve halka

Küçük ve hiç değişmez dalgalarla

Bende bana meçhul akşamlar yoklar!

Gülen ve gömülen gölge ufuklar

Acayip davetlerin rüzgârında

Her lâhza yine kendi sularında!..

(..)

Nehir YILMAZ

RAFÜ GÜZAF “RAF Dergi Kitap Kulübü”

Mayıs Ayı Kitabımız;

Alemdağ'da Var Bir Yılan, Sait Faik Abasıyanık
Hayattan ölüme, coşkunluktan hüzne, insana dair ne varsa içinde, yöresinde ve ellerinde ve kalbinde işte hepsinin ortasında bir öykücümüz var bizim; Sait Faik. Betimlemelerinin gerçekliğe saygısı her şeyin üstünde. Gerçekliğe yakınlığı ve kullandığı bilinç geçişleri, yoksa hayal-akışları mı demeliyim? Hem hepimize yakın hem de çok bildiğimiz yerlerden karşımıza çıkıyor. Hem “Ben” hem “Toplum” hem “Mekânların” bakışı bizi Sait Faik'in yalın ve etkileyici anlatımıyla kendimize yaklaştırıyor.

“Alemdağ'da Var Bir Yılan” yazarın aramızdan ayrılışından önce yayınlanan son eseri... Onun son dönemi, son dönemeci... Ölümle, yalnızlıkla, varoluşla ve toplum değerleriyle hesaplaşmalarının detaylarını biraz daha çekinmeden yazdığını görebiliyoruz. Çok sevdiği İstanbul'undan ve insanlarından biraz sitemkâr vazgeçişini de...

Raf Dergi 29. Sayısıyla ada ve yaz temalarına yelken açtı bu sefer. Biz de kulağımıza onun martıları fısıldasın dedik. Onun gözleriyle adalara, vapurlara, balıklara bakalım; onun kalbiyle İstanbul'u ve o renkli-renksiz insanlarını tanıyalım istedik.

Bu yaz size de güzel bir Sait Faik öyküsü bıraksın en afilisinden, en hayalcisinden.

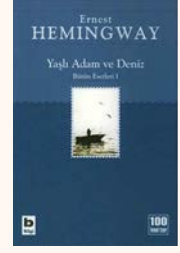

GELECEK AYLARIN KİTAPLARI

TEMMUZ

Son Ada
Zülfi Livaneli

AĞUSTOS

Yaşlı Adam ve Deniz
Ernest Hemingway

Nisan Ayı Kitabımız;

Kumarbaz, Dostoyevski

“Yarın, her şey bitecek, yarın!”

Kitaplara en son sayfaya göz atmadan başlayamayanlar için bu cümle tüm bu eseri özetleyebilir diye düşünebilirsiniz. Ama bir kumarbazın zihninde gezinmek isterseniz ve bu kumarbaz, dünya edebiyatının psikolojik-realist türde önde gelen ustalarından biri Dostoyevski'ye, en baştan başlamakta fayda var. Kimilerine göre Aleksey İvanoviç yazarın ta kendisi, kimilerine göre yalnızca kumar tutkusu benzetilebilir; kimileri için Polina her eserinde karşımıza çıkan aşığı, kimilerine göreyse Avrupa ve bazı milletlere karşı hislerini yine örtülü ya da bazen oldukça açık ettiği bir kuramsal oyun Dostoyevski'nin oynadığı...

Parasız olmasına rağmen, iyi eğitilmiş bir öğretmen olan Aleksey İvanoviç'in yine çok parası olmayan ama gösteriş meraklısı insanların içinde sonradan tutkuya dönüşecek olan kumar bağımlılığıyla kendini, yaşamını, aşkını sorgulama ve anlamlandırma romanı “Kumarbaz”...

Ve kimin neye ne kadar ihtiyacının olduğunu asla tahmin edemediği, aşkta da kumar da da tüm cephelelerde kaybettiği bir oyun...

RAFÜGÜZAF

SERT KIŞLARIN ALTINDA YAZ

Ceren TALAY

Elimdeki ufak defterle ne vakit insem sahil tarafına güneşten sararmış saçları ve yıpranmış kıyafetleriyle sandalların önünde görürdüm adanın yağız delikanlısını. Eli pek kalem tutmamıştı ama boya fırçası sanki daha küçükken eline oyuncak diye tutturulmuş, sonrasında da belki zaten bildiğini yapmanın rahatlığından belki de bir zaman sonra renklerin tutkunu olduğundan boyacılık işine gönül vermişti. Okulun, sokakların tek renk boyalarının üstüne elindeki tek fırçayla türlü şekiller çizerdi. Balık mevsiminden önce de sandallar yine onun eline bakardı.

Güneş ufukta alçalırken cilveli bir türküyü elindeki boya kutularını da öyle bir çalımla taşırdı ki adadaki en elzem genç olduğuna ikna olurdum çoğu kez. Tabi bir şair gözüyle yücelttiğim bu keyifli tavırları aslında sandalların az ilerisinde arkadaş grubuyla oturan Rum kızının dikkatini çekebilmek için yapılan birkaç tatlı göz kırpış ve birkaç çapkın gülüşten fazla bir anlam da içermiyordu. Geriden izlediğim bu nazik ve bir o kadar haylaz gençlik aşkı adadaki en saf duygu gibi hissettirirdi daima.

Seyfi akşamki eğlenceye dek o gün boyamaya söz verdiği sandalın çift kat boyasını bitirir, akşam da sahilin berisindeki meydanda edilen dansların ve oyunların başrolü olarak parlardı, gece fenerlerinin aydınlatığı kalabalıkta. Yaşlılar sanki kendi evlatları gibi severken çocuklar da biricik kahramanı gibi görürlerdi. Seyfi'yle Rum kızını ateşin etrafında dans ederken birbirlerine neredeyse hiç bakmadan büyük dans çemberinin içinde dönerlerdi. Diğerleri değil, yalnız çocuklar ve ben o yumuşacık dokunan bakışları fark eder, Seyfi'nin mavi yeşil gözleri ne zaman bizimkilerle buluşsa sırrının bizimle güvende olduğunun sözünü verircesine gülümserdik.

-Yaşa, bre!

Buğday teni ateş ışığı altında sarı sarı parıldarken neşeli gülüşü de herkesi etkisi altına alır; elleri, ayakları kıvrakça hareket ederken kalabalığı da kendi canına katardı sanki. Ağzı bozuk huysuz terzi bile boyacının neşesiyle kendine mutlu olacak bir neden bulmuş olurdu. Yalnız insanların neşesine değil; benim şiirlerime, öykülerime de konuk olurdu. Ada çapında çıkardığımız ufak gazetemizde ne vakit ondan ilham aldığım bir dize, bir cümle yazsam herkesin daha çok hoşuna gider Seyfi de gelip teşekkür ederdi onca deli dolu haline rağmen mahcup mahcup:

- Şiirinizde yer vermişsiniz, sağ olun muallim bey.
- Yazdıklarımnda bir sanatçıya yer vermek ayrı bir mutluluk benim için.

Selam vererek attım adımımı içeri ve gözlerim hemen tezgâh arkasında görmeyi beklediğim simayı aradı. Bıraktığım gibi duruyordu işte Maria Hanım. O an gözlerimde çakan yıldızları onun da fark ettiğini biliyordum elbet.

-Aman efendim, kimler gelmiş. Hoş geldiniz muallim bey. Bu ne hoş sürpriz böyle. Ah, ne sevindim sizi gördüğüme.

- Hoş buldum Maria Hanım. Ben de çok memnun oldum sizi hala burada bulduğuma.

- Buyurun, buyurun ayakta kalmayın rica ederim.

Gösterdiği masaya oturdum ve biraz gergince biraz memnun gülümsedim.

- Eee... Hangi rüzgâr attı sizi buraya?

- Çok özledim buraları, sonunda da dayanamadım geldim işte. Beni bırakalım, siz anlatın lütfen. Neler oldu ben yokken? Nasılsınız? Çok özledim buraları.

- Ah, aynı ada canım. Çocuklar büyüdü, gençler evlendi, biz de yaşlandık. İyiyiz tanrıya şükür.

- Demek her şey aynı?

İçimdeki o huzursuzluk Maria Hanım'ın yanıldığını söylüyordu.

- Başlattığınız o dergi devam ediyor, hatta artık ilçede de dağıtılıyor. Öğrencileriniz epey çalıştı sizden de öğrendikleriyle. Hatta geçenlerde çok güzel bir tiyatro oyunu da çıkardılar. Daha burarlarda olacaksınız sizin için de oynarlar seve seve.

- Çok mutlu olurum. Bu arada Seyfi hala boyuyor mu kayıkları, sandalları?

Lafi dolandırmadan merak ettiğim insanı sormanın daha iyi olacağını düşünmüştüm. İçimi yiyip bitiren o histen bir an evvel kurtulmak için.

- Hiç sormayın muallim bey zavallının başına geleni. Pek de güzel bir çocuktur bilirsiniz.

- Bilirim.

Boğazım düğümlenmişti, belli ki Maria Hanım hiç iyi havadisler vermeyecekti. Yutkunup gözlerine baktım devam etmesini istediğimi belirtircesine, o da uzatmadan olanı biteni anlatmaya koyuldu:

-Bir sevdiği varmış bu garibanın. Kızı verdiler başkasına, sonra evlenip gitti adadan. Siz gittikten 2 yıl sonra oldu bunlar. Aman efendim ana yok baba yok eridi dağ gibi oğlan gözümüzün önünde. Ne gelir elden?

Maria Hanım öylesine duygulanmıştı ki gözleri doldu anlattıkları yeniden aklına gelince. İki damla yaş gözlerinden düşüp pembe yanaklarını ıslattı.

- Yazı ne denli cıvıl cıvılsa kışları da bir o kadar çetindir buraların. Hiçbir şey güllük gülistanlık yürümez. Seyfi de hastalandı güçten düşünce. Ah, muallim bey iyi ki yoktunuz! Hepimizin içi parçalandı da yardım edemedik bir parça yetime. Hala herkes yüzü yerde gezer bundan.

- Ne hastalığı bu Maria Hanım?

- Zatürre efendim. Öyle bir illetti ki sanki sadece Seyfi'nin değil tüm adanın boynuna dolandı. Seyfi vefat ettikten sonra hiçbir şey aynı olmadı adada. Bir tek genç veriyormuş gibi koskoca adanın ruhunu.

Dilim tutulmuştu, öylece kalakalmıştım. Böyle bir haberi adaya adım attığım andan beri ruhumda hissetsem de gönlüm reddetmişti şimdiye dek. Yokluğunun hissi tıpkı bir mermi gibi saplanmıştı en içime, grileşmiş adanın renkli boyalı duvarlarını gördüğümünden beri. Türküyle vurulmamış sarı çizgiler, çapkın bakışlarla yapılmamış pembeli kırmızılı kalpler ve baharın çiçeklerinden bile güzel sandal tahtalarındaki taç yapraklar aşk dolu yüreğin noksanlığında hoşluklarını yitirip kalmıştı ve gözlerim yanılmamıştı göremediği ruh karşısında.

Cıvıl cıvıl olur adanın yazları ve kışları da bir o kadar serttir.

Dublin

Ada Ülkesinin Kalbindeki Cazibe Merkezi

İrlanda'nın yeşil dokusunu soluduğum ilk an itibarıyla, Dublin'in sadece bir başkent olmadığını, aynı zamanda bir zaman kapsülü olduğunu hissettim. Şehrin isminin kökenini merak ederek başladığım bu yolculukta, yerel bir rehberin anlattıklarıyla "Dublin" adının mistik bir hikâyeye sahip olduğunu öğrendim. İrlandaca "kara havuz" anlamına gelen "Dubh Linn" kelimesinden gelen bu isim, Poddle Nehri'nin Liffey Nehri ile birleştiği koyu renkli gelgit havuzuna ithafen konulmuş. Vikinglerin 9. yüzyılda bu stratejik noktada kurduğu yerleşim, şehrin tarihine ışık tutuyor.

Dublin sokaklarında yürürken Georgian tarzı rengarenk kapılı evlerin ve kiremit renkli yapıların arasında kaybolmak, şehrin sadece estetik bir zevk sunmadığını, aynı zamanda yürüyüş için de oldukça elverişli olduğunu gösteriyor. Düz yolları ve her köşe başında karşınıza çıkan tarihi yapılar, Dublin'i keşfetmenin en güzel yolunun yaya olarak olduğunu kanıtıyor. Özellikle hava güzelken Dublin caddelerinde yürümek, şehrin samimi atmosferini daha yakından hissetmek için bulunmaz bir fırsat sunuyor.

Şehrin büyük metropollerden farklı olarak daha sakin ve samimi bir havaya sahip oluşu, burayı büyük yeşil bir köy olarak nitelendirmemi sağlıyor. Elbette Google, Facebook, Airbnb gibi global şirketlerin ofislerine ev sahipliği yapması, Dublin'in modern yüzünü de gözler önüne seriyor. Ancak şehrin gerçek ruhunu hissetmek için, bu büyüleyici başkenti kendiniz keşfetmelisiniz.

Siz de benimle bu renkli ve tarihi şehri keşfetmeye hazır mısınız? "Dublin Gezi Rehberi" ile bu eşsiz şehri birlikte keşfetmeye ne dersiniz? Gelin, Dublin'in size neler sunabileceğini birlikte görelim. Belki siz de benim gibi bu şehre bir kez daha gelmeyi hayal etmeye başlarsınız, çünkü her ziyaretinizde Dublin, size yeni sırlarını fısıldayacak.

Dublin Gezi Rehberi – Dublin'de Gezilecek Yerler

Dublin'in tarihini ve estetik dokusunu keşfettikten sonra, şimdi de bu şehrin en ünlü turistik noktalarından biri olan Trinity College'ı ve burada yer alan olağanüstü eserleri görme zamanı geldi. Trinity College, sadece Dublin'in değil, İrlanda'nın en eski ve en prestijli üniversitelerinden biridir ve bünyesinde barındırdığı tarihi eserlerle ziyaretçilerini büyülemeye devam ediyor.

📍 Dublin'de Gezilecek Yerler

📍 Book of Kells ve The Old Library

Dublin'in ziyaret edilmesi gereken başlıca yerlerinden biri, Trinity College kampüsü içinde yer alan "Book of Kells ve The Old Library". Tahminlere göre 6 ila 9. yüzyıllar arasında İrlanda, İskoçya veya İngiltere'deki bir manastırda yazılan Book of Kells, Latince bir el yazması kutsal kitaptır. Bu eser, zengin süslemeleri ve ince detayları ile bilinen nadir metinlerden biridir. Kitabı görmek için alacağınız bilet, doğrudan bu tarihi dokümana ve kütüphanenin diğer bölümlerine erişim sağlar.

Ancak unutmayın, "Book of Kells" sergilendiği cam vitrin içinde fotoğraf çekmenin yasak olduğu özel bir odada yer almakta. Biletinizi aldıktan sonra sıra, sizleri adeta bir fantastik film sahnesine taşıyacak olan The Long Hall'a gelecek. Bu muazzam kütüphane, sıra dışı mimarisi ve eski kitap kokusuyla gerçekten büyüleyici. Burada fotoğraf çekmek serbest olduğundan, bu eşsiz atmosferin tadını çıkarırken anılarınızı ölümsüzleştirebilirsiniz.

Trinity College'ı ziyaret etmek istiyorsanız, biletlerinizi mutlaka önceden internet üzerinden almanızı öneririm. Ziyaret günü bilet bulamama riskine karşı, erken rezervasyon yaparak yerinizi garanti altına alabilirsiniz.

İrlanda'nın damaklardaki iz bırakan efsanevi içeceği Guinness, adeta bir kültürün simgesi haline gelmiş bir bira.

Dublin'i keşfe çıktığınızda, bu muhteşem içeceğin doğduğu yer olan Guinness Storehouse'u ziyaret etmeden dönmemelisiniz. Burası, sadece bir bira fabrikası değil, Guinness'in köklerini ve üretim sürecini keşfedeceğiniz bir kültürel deneyim merkezi.

Guinness'in Kökeni ve Üretim Süreci

Guinness Storehouse'da yapacağınız tur sırasında, Guinness'in kökenleri hakkında ilginç detaylar öğrenecek ve içeceğin üretim sürecini adım adım takip edeceksiniz. Ayrıca, fabrikanın duvarlarında yer alan ilginç tarihî bilgilerle Dublin ve Guinness'in ilişkisini daha yakından keşfedeceksiniz. Turun en eğlenceli kısmı ise, çektikleri komik fotoğraflarla hatıra defterinizi zenginleştirecek olan interaktif deneyimler olacak.

📍 Book of Kells ve The Old Library

Teras Katı Deneyimi

Turun sonunda ise sizi teras katında nefes kesici bir manzara ve tabii ki birer Guinness bekliyor olacak. Dublin'in dümdüz yapısından sıyrılıp şehre yukardan bakmanın keyfini çıkarırken, bir yandan da bu efsanevi içeceği yudumlayarak unutulmaz anlar yaşayacaksınız.

Yoğun ziyaretçi talebi nedeniyle, bilet bulamama ihtimalinizi göz önünde bulundurun ve rezervasyonunuzu önceden yaparak rahatça gezin.

📍 Museum of Literature Ireland

Bu toprakların edebiyatı, derin kökleri ve yazarlarının uluslararası şanıyla ünlüdür. Dublin; James Joyce, Oscar Wilde, Samuel Beckett, Bram Stoker gibi efsanevi yazarların memleketidir ve bu yazarların izlerini taşıyan birçok mekâna ev sahipliği yapar. İşte bu yazarların mirasını daha yakından tanımak için Dublin'in kalbinde bulunan bir müzeyi ziyaret etmek de tabii ki şart! Müze, özellikle James Joyce'a odaklanarak, onun eserleri ve yaşamı hakkında zengin bir içerik sunar.

Ancak sadece klasik yazarlarla sınırlı değildir; modern İrlandalı yazarlar hakkında da bilgi bulabileceğiniz interaktif sergileriyle dikkat çeker. Edebiyatseverler için adeta bir cennet olan bu mekânda, İrlanda edebiyatının zengin ve çeşitli dünyasına adım atacaksınız.

Biletlerinizi önceden online satın almanıza gerek yoktur. Çünkü müze genellikle kalabalık değildir ve biletinizi ziyaret günü doğrudan müzeden temin edebilirsiniz. Bu sayede, spontane bir kararla bile müzeye uğrayabilir ve İrlanda'nın edebi mirasını keşfetmeye başlayabilirsiniz. Ancak unutmayın, müze pazartesi günleri kapalıdır.

📍 National Gallery of Ireland

İrlanda'nın sanat dünyasına kapılarını aralayan Ulusal Galerisi, yerel sanatçıların yanı sıra dünya çapında ünlü isimlerin eserlerini de barındırır. Picasso, Monet, Van Gogh gibi büyük ustaların nadir eserlerini bulabileceğiniz bu galeride, İrlandalı sanatçıların özgün eserleri de dikkat çeker.

Ulusal Galerisi'nin koleksiyonunda, dünya çapında tanınan sanatçıların birer ikişer eserlerine rastlamak mümkündür. Zaten buraya geldiğinizde, bu isimlerin eserlerinin sayıca az olduğunu fark edersiniz. Ancak hayal kırıklığına kapılmayın çünkü galeri genellikle İrlandalı sanatçıların eserlerine odaklanır ve bu alanda oldukça zengin bir koleksiyona sahiptir. Ulusal Galerisi'yi ziyaret etmek için herhangi bir ücret ödemeye gerek yoktur ve haftanın her günü açıktır. Ancak ziyaret saatlerinin değişebileceğini unutmayın.

📍 Dublin Castle

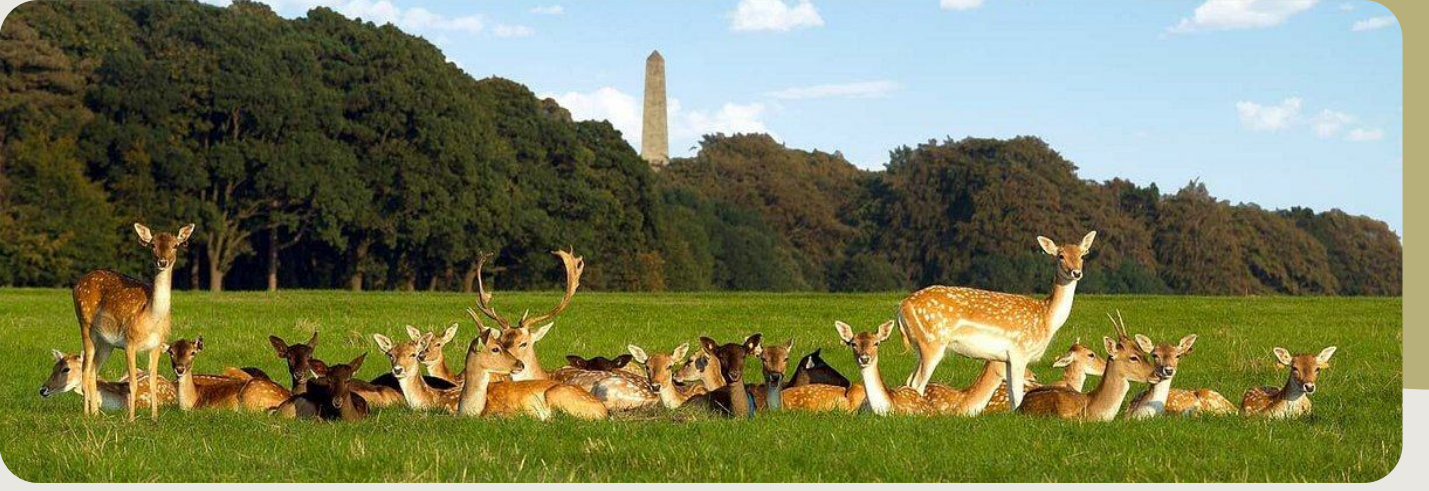
Dublin'in tarihî dokusunu yansıtan önemli bir yapı olan Dublin Castle, şehrin savunmasında kritik bir rol oynamıştır. 800 yıl öncesine dayanan köklü bir geçmişi olan kale, zaman içinde çeşitli dönemlerde genişletilmiş ve şekillendirilmiştir. 18. yüzyılda yapılan genişletmelerle kale, daha da görkemli bir hâl almış ve sonrasında hükümete ev sahipliği yapmıştır.

Dublin Castle, İrlanda Cumhuriyeti'nin kuruluşuna tanıklık etmiş ve önemli tarihi olaylara ev sahipliği yapmıştır. 1938 yılında İrlanda'nın ilk başkanı Douglas Hyde'in yemin töreni, bu kalede gerçekleştirilmiş ve daha sonra bu gelenek devam etmiştir. Kalede dolaşırken, koridorlardan birinde bütün başkanların fotoğraflarının sergilendiği bir alanla karşılaşacaksınız. Dublin Castle'ı ziyaret etmek için sadece 8€ ödemeniz yeterli olacaktır. Kale genellikle kalabalık olmadığı için, tarihi atmosferin tadını rahatlıkla çıkarabilirsiniz ve ziyaretiniz için önceden online bilet satın almanıza da gerek yoktur.

📍 St Stephen's Green

Dublin'in doğal güzelliklerinden biri olan St Stephen's Green, şehrin merkezinde bulunan muhteşem bir parktır. Bu park, benim için sık sık uğrak noktalarımın biri haline gelmiştir ve her fırsatta burada zaman geçirmekten büyük keyif alırım. Özellikle güneşli havalarda, parkta neşeli bir kalabalıkla karşılaşmak mümkündür. Eğer açsanız, yanınızda bir sandviç bulundurmanızı öneririm, çünkü parkın huzur dolu atmosferinde bir piknik yapmak harika bir deneyim olacaktır.

Dublin'in doğal güzelliklerinden biri olan Phoenix Park, adeta bir ormanı andıran devasa bir alanı kapsar. Şehrin biraz dışında bulunan bu park, spor yapmak isteyenler için ideal bir mekandır ve aynı zamanda Dublin'in vahşi doğasını keşfetmek isteyenler için harika bir fırsattır. Parkın iç kısımlarında dolaşırken, **şanslıysanız geyiklerle karşılaşabilirsiniz.** Bu vahşi hayvanlar, parkın doğal yaşamını ve zenginliğini daha da gözler önüne serer.

Phoenix Park'a taksiyle gidip, güzel bir günün tadını çıkararak şehre geri yürümek harika bir deneyim olabilir. Parkın geniş alanlarında yürümek, Dublin'in doğal güzelliklerini keşfetmek için mükemmel bir fırsattır. Parkın genişliğini ve uzaklığını göz önünde bulundurarak, rahat bir ayakkabı giymenizi öneririm. Parkı gezerken yorgunluk atmak ve Dublin'in keyfini çıkarmak için dönüş yolunda birer Guinness içmek harika bir fikirdir.

Ve sen sevgili okur...
Bu büyüleyici şehrin tadını çıkarın.
**İster tarih ve kültür meraklısı ister doğa aşığı olun,
Dublin'de herkes için bir şeyler var!**

AYCAN KÜŞÜKKAYA

Edebiyat Kültür Sanat
raf

PROTİ

Duru Güngör

Son seferinde vapur, tahtalı konağın tam karşısına konuşlanmış
Eski komutan memuriyetteki işine son vereli olmuş aylar
Deniz tuzuna bulamak için mezeyi, türlü türlü endişe
Şimdileri işlettiği sarı ışıklı lokanta da pek mayhoştur, şansı rastgele
Yorgos'un isteksiz virtüözleri akşam sefasıyla sahnede bugün
Hani şu, notaları ölüme dizenler, kıyıların ötesine

Telaş yapmadan taş toprak patikayı izledim
Kendi sahillerine bölerken geçmişteki aşklarımı
Mağrur rüzgarın esintisiyle dolandı saçlarım birbirine
Ölü dallardan yakacağım ateşi yeniden tomurcuklanmak adına
Varoluş, ateş ve sudan ibaret olacak benim için
Kibir ve öfke yasaklanmalı, insanlık yaşlanmaya başladığından
İlk gurur ayrılacak aramızdan inceden de hüznü
Arkasından Sait Faik, "Son Kuşlar"ın öyküsü

Yuvalarını geri dönmek üzere terk ediyor kuşlar
Geçmişin mavralarına karşı binbir takla atıyorlar
Nasılsa biz de bir masal adası olacağız yakında
Gözlerden irak, yayan bir şekilde ağır aksak
Dağ bayır aşacak bir o kadar da engebeli yollardan geçeceğiz
Özgürlük naraları kucığımızda dolup taşacak
Böyle güzel gülünmemeli mi hiçbir akşam

Meyan kökleri kazıyor topraktan, çıkarırcasına hincını
Çünkü o eski komutan şahit, biliyor sırrımızı
Ben artık yalnız kalmam, kırlangıçlar aldım yanıma
Belli mi olur, önümüzdeki baharları es geçerim belki
Deniz beni içine çeksin, bir gram medet ummam gamsızlığımdan

İlahi mesajları taşıyor ceplerim dünyevi dertlerimi sineye çeken
İnanıyorum: "Ada bir yenilgiydi, ada yeni bir zafer!"
Mutlak olan muallakta, burada çelişkilerle dolu kader
Gök mavi denizin etrafına bir bir çizerken halkalarımı
Hayat yakalamak isterse bir büyük kulaç atsın yeter

CEREN

Türkmenoğlu

📄 Raf Dergi

📄 Röportaj

🎵 Ceren Türkmenoğlu

Edebiyat Kültür Sanat
raf

Ziyaret Etmeyi Unutmayın!

🌐 tr.cerenturkmenoglu.com

19 Temmuz-Ağustos

Röportaj

Hoş geldiniz! Röportaja başlamadan önce sizi henüz tanımayan okuyucularımız için kendinizi kısaca tanıtabilir misiniz? Müziğin içine doğanlardan mısınız? Hangi yaşlarda çevrenizde bir farkındalık yaratıldı da “Ceren” ve “Keman” buluştu? Bu ilk buluşma sık hatırlanır bir anı mı hafızanızda?

Hoşbulduk! Ben kemancı ve besteci Ceren Türkmenoğlu. Müzik eğitimimi Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı, Leipzig Hochschule für Musik und Theater ve Longy School of Music, Bard College’da tamamladım. Şu anda Ankara Devlet Opera ve Balesi Orkestrası’nda çalışmaktayım. Aynı zamanda Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi’nde Yeni Müzik Topluluğu’nda öğretmenlik yapıyorum. Bunların yanı sıra bestelerim ve kendi projelerim üzerinde çalışmaya devam ediyor ve dahil olduğum topluluklarla konserler yapıyorum.

Keman ile çocukken sevgili halam sayesinde tanıştım. Halam bir kemancıydı ve çocukken onu ne zaman keman çalarken görsem hayran oluyordum, ben de öğrenmek istiyordum. Israrlarım üzerine bir gün bana küçük bir keman getirdi ve ilk derslerimi ondan alarak kemana başladım. O sıralarda yaşım çok küçük olmasına rağmen kemana büyük bir tutkuyla sarıldım. Halamın da yönlendirmesiyle ilkokul bitiminde konservatuvar sınavlarına girdim ve müzik yolculuğum başlamış oldu.

Temelde Klasik Batı Müziği eğitimi almış olsam da müziğe bütüncül bir yaklaşıma sahip bir müzisyenim ve geleneksel müziğimize özel bir ilgim var. Kemanın yanı sıra rebab, bendir gibi geleneksel çalgılarımızı da icra ediyorum. Bestelerim ise ilham aldığım pek çok kaynağın dışavurumu oluyor diyebilirim. (Ceren Türkmenoğlu)

Kemanın nasıl bir çalışma disiplini var? Bu alandaki yetenek doğru okul ve eğitimlerle nasıl şekilleniyor? Sizin için hangi okullar yeteneğinizi parlatarak müzik yaşamınıza yön verdi diyebiliriz?

Kemanın, daha doğrusu her enstrümanın oldukça sıkı bir çalışma disiplini var. Küçük yaşlardan itibaren bir öz disiplin oluşturulması gerekiyor ve elbette iyi bir eğitim ve doğru hocaların rehberliği sayesinde öğrencinin yeteneği şekilleniyor. Tek başına yetenek bu safhada yeterli olmuyor. Başlangıç aşamasında doğru yönlendirilmek, öğrencinin müziği ve enstrümanını sevmesi ve kendini geliştirme yolunda durmadan çalışması çok önemli.

Konservatuarda alınan eğitim yolun sadece başı diye düşünüyorum. Nitekim benim için de arayış, konservatuardaki 10 yıllık eğitimim bittikten sonra başladı. Bir müzisyen için en önemli şey ona ilham veren insanlardan öğrenmesi, ustalarla çalışması, sınırlarını aşması, kendini ifade edebilmek için kendini geliştirmeye devam etmesi ve etrafını birlikte çalışabileceği, üretebileceği insanlarla donatması diye düşünüyorum. Bu noktada benim müzik yaşamıma yön veren şey eğitim aldığım kurumlardan ziyade yollarımın kesişmesi ayrıcalığını yaşadığım gıpta edilesi müzisyenler ve onlardan öğrendiklerim oldu diyebilirim. (Ceren Türkmenoğlu)

Biraz geniş kapsamlı bir soru olacak ama Türkiye'den ve diğer ülkelerden sanata bakmak... Nasıl farklar var sizce? Birçok kez farklı ülkeler ve yabancı müzisyenlerle çalıştınız. 2017'de Amerika'ya taşındınız ve Longy School of Music Bard College'da keman yüksek lisansınızı tamamladınız. Amerika'daki müzik eğitimi ve çalışma ortamı Türkiye'den nasıl farklılıklar gösteriyor? Bir müzisyen olarak sizi en çok şaşırtan detay neydi?

Evet kapsamlı bir soru, ancak benim hissettiğim en büyük farklılık Amerika'daki müzik ortamının Türkiye'ye kıyasla çok daha yargısız, çok yönlü ve açık görüşlü olmasıydı. Pek çok eğitim kurumunda müziğe bütüncül bir yaklaşım benimsenmiş durumda ve bu da bir müzisyenin daha çok kaynaktan beslenmesinin ve ifade etmek istediklerini özgürce ifade edebilmesinin, kısacası sınırlandırılmamış bir yaratıcılığa ulaşmasının yolunu açıyor. Diğer bir yandan Amerika'daki uluslararası müzik ortamı sayesinde insan, Dünya'nın hemen her köşesinden müzisyenle tanışma ve birlikte bir şeyler üretme fırsatını yakalayabiliyor. Amerika'nın büyük bir ülke olması ve aktif bir sanat ortamına sahip olması da bir müzisyenin kendini geliştirmek ve çalışmak için çok sayıda olanak bulabilmesini sağlıyor.

Benim için şaşırtıcı bir detay ise bizim kültürümüzün büyük zenginliği olan geleneksel müziklerimizin oralarda ne kadar önem gördüğüne şahit olmaktı. Ülkemizde, ne kadar günümüzde azalmış olsa da, müzik türleri arasında bir ayırım gözlemlemek mümkün. Farklı türlerden müzikler yapan insanlar kolay kolay bir araya gelmiyor. En azından benim içinde yetiştiğim Klasik Batı Müziği camiasının böyle bir yapıda olduğunu söyleyebilirim. Orada çok yönlü bir müzik ortamının içinde bulunmak benim için çok ilham verici ve geliştirici oldu.

Bir diğer önemli konu ise müzisyenlerin devamlı sanatçı kimliklerini sorgulamaya ve oluşturmaya teşvik edilmesi, ürettikleriyle neye hizmet etmeyi amaçladıklarının farkında olmaya yönlendirilmesiydi. (Ceren Türkmenoğlu)

Ülkemizde ve dünyada yer aldığımız birçok önemli projeye var; “Güneşin Doğduğu Yerden Müzik” projesi ile The Boston Foundation, “Dünya’dan Yaylı Çalgılar” Tuva Seyahati, Arche Duo ve niceleri... Sizi en çok etkileyen hangisi oldu?

Tuva seyahatim beni en çok etkileyen ve müziğe bakış açımı değiştiren proje oldu diyebilirim. Tuva’dan sayfalarca söz edebilirim, ama burada kısaca bahsedeceğim. Her şey geleneksel çalgılarımızdan biri olan “rebab” ile tanışmamla başladı. Bu sazdan çok etkilenerek tarihini ve kökenini araştırmaya koyuldum, bu esnada yaylı sazların atalarının Orta Asya’dan çıktığını öğrenerek o coğrafyadaki benzerlerine bakmaya başladım. Bu esnada karşıma Tuva Cumhuriyeti çıktı. Rusya sınırlarında özerk bir Türki Cumhuriyet olan Tuva’nın müziği, kültürü ve enstrümanları beni çok etkiledi. Gece gündüz Tuva müziği dinlemeye başlayarak oraya gitmenin hayalini kurmaya başladım. Derken bir araştırma bursu ilanına denk geldim ve fikirlerimi toplayarak bir araştırma seyahati projesi oluşturdum. Başvurum kabul edildi ve Tuva’ya bu araştırma bursu sayesinde gittim.

Orada geçirdiğim yaklaşık 1 aylık zamanda Tuvalı müzisyenlerle birlikte çalma, konser verme, enstrüman yapımcıları ile tanışıp kendime bir geleneksel enstrüman yaptırma, Şaman ayinlerine katılma, konserler dinleme ve etnomüzikologlar ile sohbet etme şansı yakaladım. Gerçekleştirdiğim röportajlar sayesinde pek çok bilgi topladım. Tuva kültüründe müziğin yeri ve doğayla bağlantısını yakından incelemek benim için büyüleyici oldu ve müziğime, bestelerime çok etki etti diyebilirim. Seyahatten sonra yazdığım araştırma makalemi daha sonra Amerika ve İngiltere’de Etnomüzikoloji Konferansları’nda sunma şansı yakaladım.

(Ceren Türkmenoğlu)

“Güneşin Doğduğu Yerden Müzik” projesi ile The Boston Foundation’ın proje ödülünü iki yıl üst üste kazandınız. Bu projenin amacı ve içeriği hakkında daha detaylı bilgi verebilir misiniz?

Bu projenin adı Anadolu’dan geliyor. Anadolu, ismini Yunanca “Anatolé” kelimesinden alıyor ve güneşin doğduğu yer, yani “doğu” anlamına geliyor. Bu projedeki amacım ülkemizde sahip olduğumuz zengin müzik kültürünü dinleyici ile buluşturmaktı. Düzenlediğimiz konserlerde coğrafyamızdan ve kültürümüzden müzikler sunduk. The Boston Foundation’un proje ödülü sayesinde konserlerimizi pek çok yere götürme imkânım oldu. Bunlar arasında Harvard Üniversitesi, MIT (Massachusetts Institute of Technology), TUF’TS Üniversitesi ve Boston Güzel Sanatlar Müzesi gibi önemli kurumlar vardı.

Konserlerimizden birinde az bilinen ve bilinmeyen repertuar üzerine yoğunlaşarak Hamparsum defterlerinden günümüz notasına çevrilmiş parçalar icra ettik. Diğer bir konserde Osmanlı dönemi kadın bestekarlarımızın eserlerine yoğunlaştık. Başka bir konserde ise 17.-18. yüzyıllara odaklanarak bu dönemde Osmanlı’ya gelerek Türk Klasik Müziği stilinde eserler vermiş olan Avrupalı bestecilerin ve Türk müziğinden etkilenerek Klasik Batı Müziği tarzında eserler yazmış olan bestecilerin müziğini seslendirdik. (Ceren Türkmenoğlu)

2021 yılında yayınladığınız ilk albümünüz “Mâî” hakkında bilgi verebilir misiniz? Bu albümdeki beste ve düzenlemelerinizin hikayesi nedir? Beste yaparken ilham kaynaklarınız neler oluyor? Doğa, tarih, kişisel deneyimler gibi unsurlar müziğinize nasıl yansıyor?

Aslında ilk başta bir albüm çıkarma amacım yoktu. Pandemiye yaşadığımız soyutlanmada müzik yapmayı ve insanlarla paylaşmayı çok özledim. Bir araya gelip müzik yapmaya alışkın biz müzisyenler için birbirimizden ve sahneden bu kadar uzak kalmak zor oldu. Ben de bu süreç içinde besteler yapmaya ve bu besteleri evimde kurduğum ufak stüdyoda elimdeki enstrümanlarla üst üste farklı kanallar halinde çalıp kaydetmeye başladım. Parçalar birikmeye başlayınca değerli arkadaşım, müzisyen ve ses mühendisi Hakan Kurşun’un yönlendirmesiyle bu parçaları bir albümde toplamaya karar verdim. Albüme ismini veren “Mâî” parçası pandemiye hayatını kaybedenler için yazdığım bir parçaydı. Albümde beş bestem, Hakan Kurşun ile ortak yaptığımız iki beste ve müziğine hayran olduğum Osmanlı dönemi bestekarımız Dimitri Kantemir’e ait iki parça bulunuyor...

Beste yaparken çok şeyden ilham alabiliyorum. Bazen bir görüntü, bazen bir duygu, bazen de bir hikâye zihnimde sese, melodiye dönüşebiliyor. Beste yapmaya çoğunlukla doğaçlamadan yola çıkarak başlıyorum. Enstrümanımda serbest bir şekilde doğaçlama yaparken ortaya güzel fikirler çıkabiliyor. Bunları yazıp geliştirmeye başlıyorum ve yavaş yavaş müzik şekil alıyor. Doğanın, tarihin veya kişisel deneyimlerin hepsinin bende bir duygusal yansıması oluyor. Sözlerle betimleyemediğim bu hissiyatlar kendilerine müzik halinde bir çıkış noktası buluyor.
(Ceren Türkmenoğlu)

Gelecek projeleriniz ve hedefleriniz nelerdir? Şu an da yer aldığımız projeler hakkında bizleri bilgilendirir misiniz?

Bu sene içinde yer aldığım en heyecan verici proje Köroğlu Balesi oldu. Müziğini bestelediğim Köroğlu Balesi'nin ilk gösterimini yoğun bir çalışma dönemi sonunda 11 Şubat 2024'te İstanbul'da, Cemal Reşit Rey Konser Salonu'nda gerçekleştirdik. Koreografisi Erhan Güzel ve Gökçe Sönmemiş'e ait olan balenin orkestra şefliğini de değerli arkadaşım Erberk Eryılmaz üstlendi. Hem orkestrası hem bale dansçılarıyla birbirinden harika sanatçıların bir araya geldiği projede halk kahramanımız Köroğlu'nun hikayesini balenin dilinden anlattık. İstanbul'da toplam on bir gösterimini yaptığımız Köroğlu Balesi'ne seyircinin ilgisi bizi çok mutlu etti.

Müziği orta büyüklükte bir orkestra için besteledim. Orkestrada yaylı çalgılar (keman, viyola, viyolonsel, kontrbas), vurmali çalgılar (timpani ve perküsyon), geleneksel çalgılar (kaval, ney, tutek, zurna, bağlama, asma davul) ve arp vardı. Bu çalgılama ile kültürümüzdeki sentezi ve çok yönlülüğü yansıtan bir tını yakalamayı hedefledim. Biz ne tamamen Doğu'yuz ne de tamamen Batı... İşin güzeli biri ya da diğeri olmak zorunda olmayan, bütüncül ve kapsayıcı bir kültürüz. Yemeklerimiz, geleneklerimiz, yaşayış şeklimiz ve dolayısıyla müziğimiz de öyle.

Benim için bu projenin heyecan verici başka bir tarafı ise aynı zamanda orkestranın içinde kemanımla yer almak oldu. Önümüzdeki sezon da gösterilere devam etmeyi umuyoruz. Önümüzdeki projelerimden bahsetmek gerekirse, şu anda Eylül'de Almanya'da gerçekleşecek bir müzik festivali için bir eser yazmaktayım. Bunun yanı sıra Klasik Keyifler ve Hoppa Project olarak Haziran'da Ayvalık Müzik Festivali kapsamında çok güzel bir konser gerçekleştirdik. Ağustos ayında tekrar bir araya geleceğiz ve bu sefer Osmaniye'de seyirci ile buluşacağız.
(Ceren Türkmenoğlu)

Raf DERGİ takipçilerine, aramızdaki genç müzisyenlere, bestecilere, mücadele ve emeklerini sürdürürken tavsiyeleriniz neler olur?

Genç müzisyenlere en büyük öğüdüm müziği ne kadar sevdiklerini hiç unutmadan yollarına ne olursa olsun devam etmeleri olur. Genç bestecilere ise yaratmayı ve üretmeyi yargısız ve sınırsız bir şekilde sürdürmeleri, içlerindeki özgün sesi dinlemelerini tavsiye ederim. Müzikle ilgilenen biri için bence işin sırrı kendini geliştirmeyi sürdürmek, beslenecek kaynaklar bulmak, üretmeye ve ona bir şeyler katacak, birlikte güzel şeyler başaracakları insanlarla birlikte çalışmaktır. Yaratıcı işlerle ilgilenen çoğu kişi içlerindeki veya çevrelerindeki yargılayıcı, sınırlandırıcı seslerin etkisinde kalıp kendine ve sanatına yabancılaşabiliyor.

Bu gibi durumların bizi yavaşlatmasına ve durdurmasına izin vermeden üretmeye ve yeni fikirler geliştirmeye devam etmek işin anahtarı diye düşünüyorum. Bir de, koşulların mükemmel olmasını beklersek sonsuza kadar beklemek zorunda kalabiliriz. Bazen zaman yetersizdir; bazen bütçe, bazen başka imkanlar... O yüzden bu gibi durumlarda içinde bulunduğumuz koşulları ve kendi sınırlarımızı kabul ederek elimizden gelenin en iyisini yapmaya odaklanmak, ortaya güzel işler çıkarmak için yapabileceğimiz en iyi şey olur.

CEREN

Türkmenoğlu

Edebiyat Kültür Sanat
raf

Ziyaret Etmeyi Unutmayın!

🌐 tr.cerenturkmenoglu.com

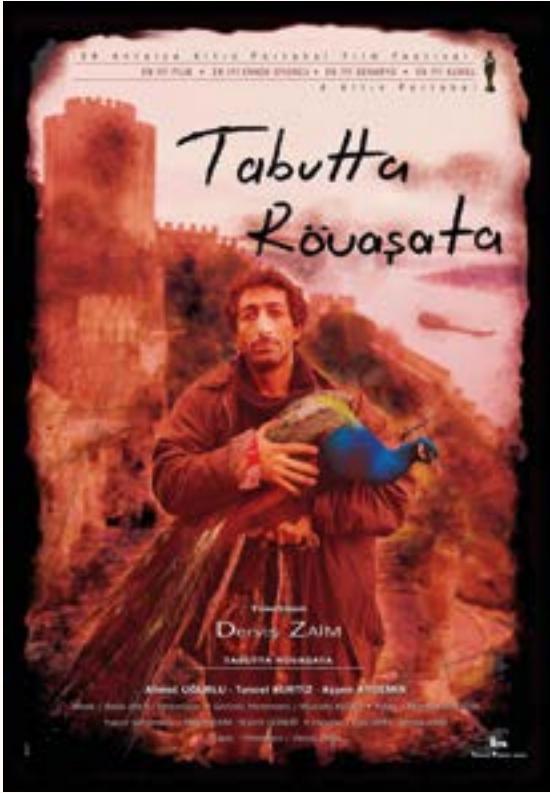

RAF Dergi

FİLM BÜLTENİ

Hüseyin ÇAKIR
@karelerlefilmlerden

Her hafta Discord sunucumuzda buluşup seçtiğimiz filmler üzerine tartışıp sohbet ettiğimiz Raf Dergi Film Kulübü'nde bu ay yerli sinemamızdaki birbirinden değerli 3 filmi konuştuk. İlk filmimiz 29 Mayıs'ta 71 yaşında hayatını kaybeden Ahmet Uğurlu anısına seçtiğimiz "Tabutta Rövaşata" oldu. Bir sonraki hafta ise Nuri Bilge Ceylan'ın Cannes Film Festivali'nde jüri özel ödülünü alan "Bir Zamanlar Anadolu'da" filmi konuştuk. Nuri Bilge Ceylan filmi konuştuktan hemen sonraki hafta ise sığağı sığağına Zeki Demirkubuz konuşalım istedik ve 2006 yılı yapımı "Kader" filmi seçtik. Sizler de yeni insanlar tanıyıp, filmler üzerine muhabbet ettiğimiz bu kulübe katılmak için Discord sunucumuza üye olmayı unutmayın. Hazırsanız eğer bu ay konuştuğumuz filmlere kısaca bir göz atalım.

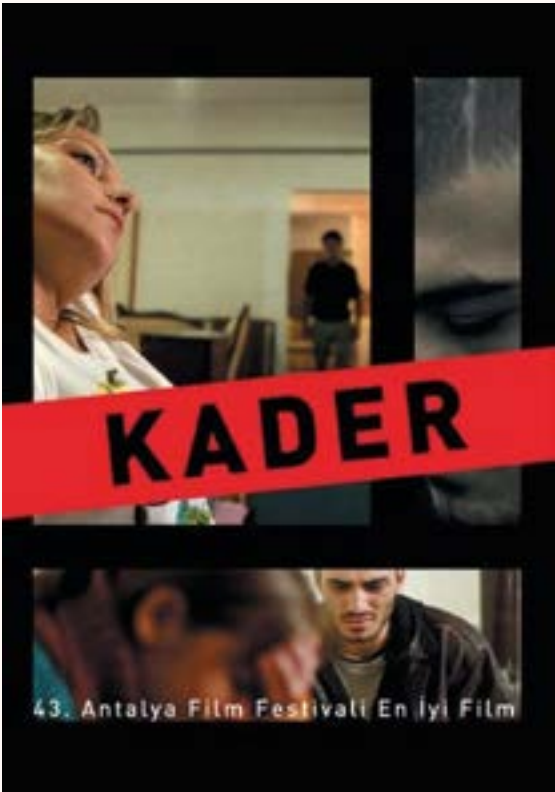
Rumeli Hisarında Evsiz Bir Adam: "TABUTTA RÖVAŞATA"

1996 yapımı Derviş Zaim filmi "Tabutta Rövaşata" filminin başrollerinde Ahmet Uğurlu, Tuncel Kurtiz ve Ayşen Aydemir gibi birçok önemli oyuncu yer almaktadır. Anlattığı etkileyici hikayesi ile dikkat çeken film çekimleri ve film öncesindeki süreciyle de büyük bir önem taşımaktadır. Büyük-zorluklarla ve çok düşük bir bütçeyle çekilen film birçok insanın hiçbir ücret almadan gönüllü bir şekilde çalışmasıyla tamamlanmıştır. Fakat çekilen zorluklara rağmen Antalya Film Festivali'nde "En İyi Film" dahil alınan birçok ödül harcanan emekleri karşılıksız bırakmamıştır. İstanbul'da yaşama-ya çalışan Mahsun adındaki evsiz, barksız bir adamın çevresinde dönen bir hikayeyi izlediğimiz "Tabutta Rövaşata" filmi için kulübümüzde buluşup, empati kurduk ve Mahsun'u anlamaya çalıştıkvc hep beraber...

**BBC'nin 21. Yüzyılın En İyi 100 Filmi Listesi'ndeki
Tek Türk Filmi:
"BİR ZAMANLAR ANADOLU'DA"**

Şu yaşıma kadar sayısız yerli film izlemiştir ama halen izlediğim en iyi Türkiye yapımı film "Bir Zamanlar Anadolu'da"dır. Filmin kurgu günlüğü olan Ercan Kesal'ın "Evvel Zaman" kitabını okuduktan sonra da sevgim katmerlenmiştir çünkü hayran kalınası bir perde arkası var filmin, birçok yaşanmışlık var filmin hikayesinde. Bu yüzden film kulübünde de büyük bir istekle konuştum filmi katılımcılarla birlikte. Özellikle doktor ve savcı sahnelerine odaklandık beraber ve çözümlemeye çalıştık. Birçok sahnenin arkasındaki alt metni anlamaya çalıştık. Biz de Keskin'in kıvrımlı yollarında dolaştık, top gibi bir ağacı aradık birlikte. Kısaca, hepimiz için verimli olduğunu düşündüğüm bir buluşma oldu diyebilirim.

Ne Senle Ne Sensiz: "KADER"

Sinemada binlerce aşk üçgeni temali film izlemiştir ama "Kader" filmindeki kadar bizi derinden yaralayan bir filmi en azından ben hatırlamıyorum. Belki de bu yüzden Zeki Demirkubuz deyince akla ilk gelen film hala birçoğumuz için Kaderdir. Aradan 18 yıl geçmesine rağmen hafızalarımızda halen kendine yer bulabiliyorsa filmin başarısı yadsınamaz diye düşünüyorum. Biz de bu yüzden "Kader" filmini kulübümüzde beraber konuşup karakterlerin iç dünyasını tartışalım istedik. Bu buluşma kulübümüzün en yüksek oranda katılım sağlanan filmi oldu aynı zamanda. Uğur'un, Zagor'a olan anlaşılmaz sevgisini ve bağımlılığını tartıştık ve arkasındaki sebepler üzerine kafa yorduk. Bekir'in özünde iyi bir insan olup olmadığına dair fikirlerimizi paylaştık. Kulübün sonundaysa şu sözü bir kere daha çok iyi anlamış olduk; "Zagor mahkum, Uğur Zagor'a mahkum, Bekir Uğur'a müebbet."

Bir sonraki film kulübünde görüşmek üzere sevgili sinemasever dostum!

Bozcaada

D. Gökçe Kaplan

FotoRAF

Foto-RAF

Bozcaada

Nehir Yılmaz

FotoRAF

Bozcaada Yerel Tarih
Araştırma Merkez Müzesi

İLK YAZ

Nehin Yılmaz

Mevsim yaza dönüyor, yeşilin tazeliği yerini sarının canlılığına bırakıyordu. Havada ve bedenlerde hissedilen ılık, nemli ve incecik ter kokuları birbirine karışmış bekleşenler “Bir pencere mi açsak?” der gibi birbirlerine bakıyordu.

Tatil zamanları da dahil, kliniğin sakin olduğu nadiren görülürdü. Gerek Hikmet Bey’in akademik camiada tanınırlığı, gerekse birçok nazlı gebeye her gün sabırla mücadele etme becerisi onu arar bir hekim yapmıştı yıllar içinde.

Bahar iş yerine geldiğinde genellikle huzurlu hissederdi. 14 yıldır bu klinikte çalışıyordu. Bu huzur halini, bir gün büyük kızına “Son hasta çıktığında kendime yaptığım kahve, dünyanın en güzel kahvesi... İşte günün en huzurlu anı o.” diye bahsetmişti.

Burada çalışmaya başlamadan önce kızlarına bakıyordu. Kendi işlerini kendileri görene kadar

yanlarında olmalıydı. Bu salt onun fikri değildi elbet. Yalnızdı. Yalnız her kadın gibi işlerini sıraya koymak zorundaydı. Onun yerine yapılması gerekenleri yapacak tek kişi, sıkıştırılmış zamanlarda yine aynı işi yapan kendisiydi. Bazı yapılması gerekenler ise bu listeye hiç giremedi. Mesela komşuda sakince içilen bir fincan çay, koşturmadan yapılan bir alışveriş ya da yanında ağız dolusu gülünen bir sevgili sohbeti...

Şimdilik hayatının en içten gülümsemesi klinikte sabah erkenden yerleri paspaslarken geliyordu yüzüne. Evi gibi temizliyor, misafir ağırlar gibi karşılıyordu hastaları.

Siyah kıvrırcık saçlı kız da aynı yeşil mevsimden, sarı yaza geçmiş, şimdi tam karşısında oturuyordu Bahar’ın. Şaşkın bir halde girmişti içeri zaten. Dokunduğu her yer hareketleniyor gibiydi. Eli istemsizce karnına gidiyor, dokunup geri çekiyordu. Hiç şüphesi yoktu. Karnının içinde büyüyen yeni dünyayla konuşmuş, helalleşmişti. Aldıracaktı. Onlar çözmüştü bu meseleyi, de... Ya gönül meselesi? Onun biraz vakti vardı anlaşılın. Kaydını şimdi yaptıracaktı galiba. Ama gözleri mum alevini andıran titreklikle bir yeri, bir bankoyu, arada bir de renk renk, desen desen elbiselerle heyecanlarını giydirmiş, cıvıldaşan gebeleri yokluyordu. Endişeli ama coşkun göründüler gözüne. Sıra ona gelmiş, bankoya doğru yönelmişti. Bahar’a baktı.

Göz kenarlarındaki çizgilere bir de, belli belirsiz... Ne diyeceğini bilememişti. “Aşık mı oldum?” deseydi. “*Kalbim ağrıyor.*” bir cevap mıydı bankodaki kadın için. “Sevdim ve bir parçası ben de kalsın istedim.” deseydi evraklara yazdıramazdı herhalde bunu. Masadaki tüm kalemler, zımbalar ve renkli silgilerde gezindi bakışları. En son Bahar’a baktı tekrar göz ucuyla:

- Kimliğimi veriyorum değil mi?*
- Gerek yok. İsim neydi sizin?*
- İlkyaz... İlkyaz Taşçı.*

Bahar gözlerini kliniğe girdiğinden beri ilk kez dümdüz İlkyaz'a döndürmüştü. Merhamet, öfke, sevgi, masumiyet, İlkyaz, yazın ilk günleri kucağına düşen bebek...

Hepsi ateş olmuştu gözlerinde. Kimseyi yakmayan bir ateş... Sade, kollayan, kıyamayan, kıymayan, cabbar bir hava hakimdi boğazının içinden çıkmaya hazırlanan sözcüklere. Elinde tuttuğu kâğıdı İlkyaz'a uzatırken:

-Hikmet Bey sizi yönlendirecek şimdi. İçeri girin, sonra uğrayın yine bana

Kâğıdı aldı İlkyaz.

Nasıl da ürkek göründü Bahar'a İlkyaz şimdi. İçi sıkıştı. Sonra hızlıca geçti. İnsanın çocukluktan

yetişkinliğe ermesi bazen nasıl da sarsıcı diye düşünürken, kendini düşündü elbet. O da bir nefeste büyümemiş miydi? Tek bir nefes, uzun bir teneffüs, büyümlü bir kaçış ve peşi sıra umutlar... İşte şimdi buradaydı. Kadercilik değildi bu, seçimlerin ardından önüne bakmak ve yol almak... Hatta oyunu kurallarına göre oynamaya başlamak diye geçirdi içinden.

Nasıl da güçlü göründü İlkyaz'a Bahar bir an. Yüzünün tüm çizgileri tanıdık ve güçlü. Biraz daha

yaklaşsa kendini görürdü. İçi ferahladı sonra. "Başka kanatlar da gerekebilir." diye geçirdi içinden uçmayı öğrenmek için. Bazen altına girip koca dünyadan saklanmak için. Fırtınalardan korunmak için. Bazen, dedi göz ucuyla değil işte o his ucuyla yaşamak gerekeceği için. Döktü kendini kendine. İçi ferahladı.

Başlı biraz daha dikti şimdi. Muayenehaneye yöneldi elindeki kağıtla.

Bahar gördü dimdik içeri girişini İlkyaz'ın. Uzun uzun seyretti. O girdikten sonra da bakışları o yönde asılı kaldı bir müddet.

Son hasta çıkmamıştı ama, bir kahve yapmak istedi kendine. Mutfağa gitti. Hemşire kızlardan birinin telefonu bağlı kalmıştı hoparlöre. Yazımı kışa çevirdin diyordu türkü. Kapattı. Kahveyi yaptı. Yerine geçerken bir yaz yağmuru her şeyi yıkar gibi vurdu pencerelere. Yılın ilk yaz yağmuru dedi içinden yerine geçerken.

Ve İlkyaz çıktı içerden. Bankoya geldi. Elindeki küçük başka bir kâğıdı Bahar'a göstererek, biraz alçak sesle;

-Çarşamba gününe gün verdi Hikmet Bey. Sen de geleceksin değil mi anne?

Nehin Yılmaz

ALBATROS'A

Aycan KÜÇÜKKAYA

Sevgili arkadaşım Albatros'a,

Sana bu satırları, rüzgârın adanın üzerindeki palmyeleri nazikçe okşadığı, dalgaların sahile şiirsel bir ritimle vurduğu bir akşamüstü yazıyorum. Belki beni hatırlarsın, o yalnız gezgini... Sana ilk rastladığım günü hiç unutmuyorum. Denizin üzerindeki o beyaz kanatların gökyüzünde zarif bir şekilde süzülürken, hayatımda ilk kez gerçek anlamda özgürlüğün ne olduğunu hissetmişim.

Adanın o tenha köşesinde, kayalıkların arasında buluşmuştuk seninle, hatırlıyor musun? O gün deniz fırtınalıydı ve ben kayalara tutunmuş, rüzgârın hiddetiyle baş etmeye çalışıyordum. İşte tam o anda seni gördüm; fırtınaya meydan okuyan, gökyüzünün gerçek efendisini... Uçuşunla bana cesaret verdin. Belki de bu yüzden seni ilk gördüğümde kalbimde derin bir huzur ve cesaret hissettim. O anda, yalnız olmadığımı ve doğanın bu vahşi güzelliğinde yeni bir dost bulduğumu anladım.

Günler geçtikçe, adadaki yalnızlığımı seninle paylaştım. Her sabah, gün doğumunda gökyüzünde seni arar oldu gözlerim. Kanat çırpışların, bana umut oldu. Birgün, sahilde düşünceler içerisinde yürürken yaralı halde bulduğumda seni yüreğim parçalandı. Kanadındaki yarayı gördüğümde, senin de bu dünyanın sertliğinden nasibini aldığını fark ettim. Bir kez daha nefret ettim acımasız dünyadan. Ama birlikte geçirdiğimiz o günlerde, yaralarını sararken, sana olan bağlılığım daha da güçlendi. Sana hikayeler anlattım, sen dinledin. Belki anlamıyordun kelimelerimi, ama yüreğimin derinliklerindeki hisleri paylaştığımı biliyordum. Seninle paylaştığım her an, adanın vahşi güzelliğinde, kendimi daha az yalnız hissettim. Sen benim gökyüzündeki dostum, denizin mavisinde yoldaşım oldun...

Bir gün, yaraların tamamen iyileştiğinde, yeniden kanatlarını açtın ve gökyüzüne doğru yükseldin. O an, seni bir daha göremeyeceğimi bilmenin hüznüyle doldu içim. Ama özgürlüğe doğru uçuşun, bana da bir ders verdi; sevgi, sahip olmanın ötesinde, özgürlüğe izin vermek demektir.

Şimdi buradan, uzaklardan sana sesleniyorum. Nerede olursan ol, bil ki seni hep kalbimde taşıyorum. Gökyüzünde süzülen her beyaz kuşta, senin kanat çırpışını arıyorum. Ve her dalga sesi, bana seninle paylaştığım o huzurlu anları hatırlatıyor.

Birgün, bir başka adada yollarımız tekrar kesişir mi bilmiyorum. Ama seninle geçirdiğim o değerli zamanlar için minnettarım. Özgürlüğün ve huzurun hiç eksik olmasın, sevgili dostum

Sevgiyle ve özlemlerle...

ÜMİT ADA

Seher KIZILIRMAK

Adaymışım, ezilmiş zakkum çiçeklerinin sokak köşelerinde bıraktığı kokunun dilinden anlamaya. Adaymışım dört yanı kendimle çevrilmiş bana, bendeniz olmaya. Adanmışım, aynalara kaydedemediğim gençliğimin izini, dualarla saklamaya. Haznesini yosun tutmuş bir ümidin, tortusuyla barıştığı yerden başlıyor hikâye. Elenip gölgelenip bazen de aldanıp büyütüyor içinde bir ada rüyasını. Akıp yankılanıp bulacak kendini bir bahçede, salınan sakız ağacının dibinde. Sakızdan süzülüp damla damla, Arnavut kaldırımlarından kıvrılarak varacak şileplerden en uzak, en dingin sahile. İsmi bazen yeniden koyulacak bir Ümitada, bazen bir erguvan diyecek kendi kendine;

“Sen yine de, Ümitada.”

Balıkçı kayıkları tatlı bir öğle uykusundayken ve begonvil ağaçları rengini dinlendiriyorken bir taş evin balkon duvarında, dalgalar sakinleşince eski bir Boşnak türküsüyle, işte tam o saatlerde tutunabilmektir bazen güneşin öptüğü bir kayanın dibinde. Tutunmaktır akşam dalgalarının, okyanusa açılmayan öfkesinin dövdüğü tahta bir iskelede. Tutunabilmektir ağaçların heybetine meydan okuyan bir nilüferin sudaki aksine. Bir nilüfer kadar da olsan, bir adaya dönüşmektir bazen tüm mesele. Issız, yönsüz, sonsuz değil koşulsuz olmak büyütür bir adayı belki de. Koşulsuzca sahiplenmek kaderini... Bahanelere emanet etmeden kabullenmek iklimini, varlığını, gerçeğini... Bir kuş da kanat çırparsa, bin ağaç da yaprak dökse, yarım bir gölge de düşse payına onu çoğaltmaktır esas olan. Dört başı mamur bir ada'nın adanmışlığı da derin olur, kökünden yaprağına.

Adaymışım, bir yaprağın suda kapladığı yerden başlamaya.

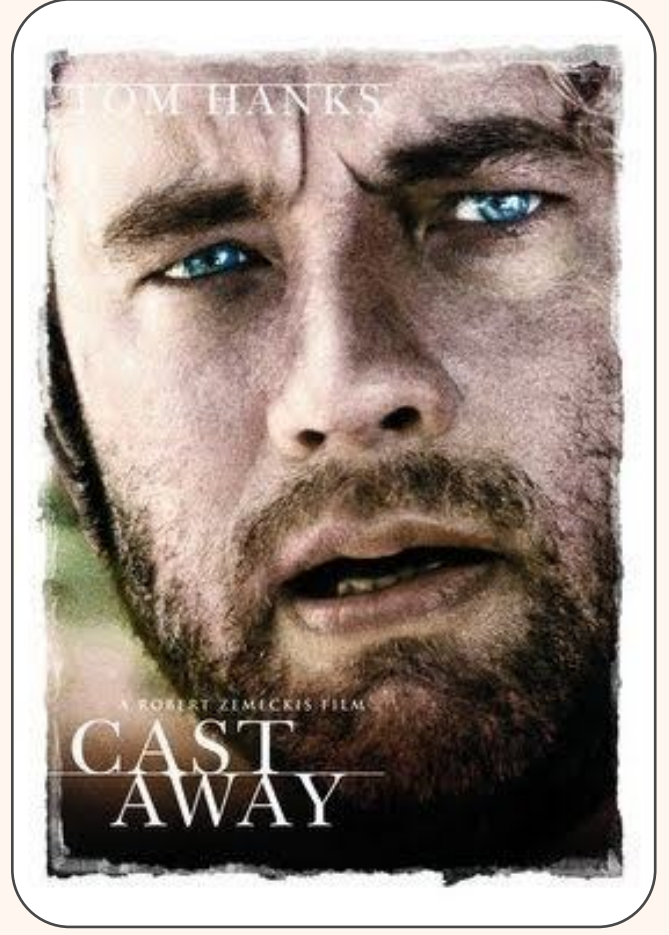
Adaymışım yapraklardan toprağa düşüp, suya kavuşmaya. Adanmışım, bir gölgeye de bin secdeye de kökümün tuttuğu her duayla.

Bir vapurdan bakanın gözünün kesmediği kadar uzakta, dalıp dalıp gidenlerin binbir hayal dizdiği ufukta, yaz ikindisinde de, fırtınada da, lodosta da bir adaymışım ben, kendimle karşı karşıya...

Pişmanlık ve Umut Arasındaki İnce Çizgi: "CAST AWAY"

Hüseyin Çakır
@karelerlefilmlerden

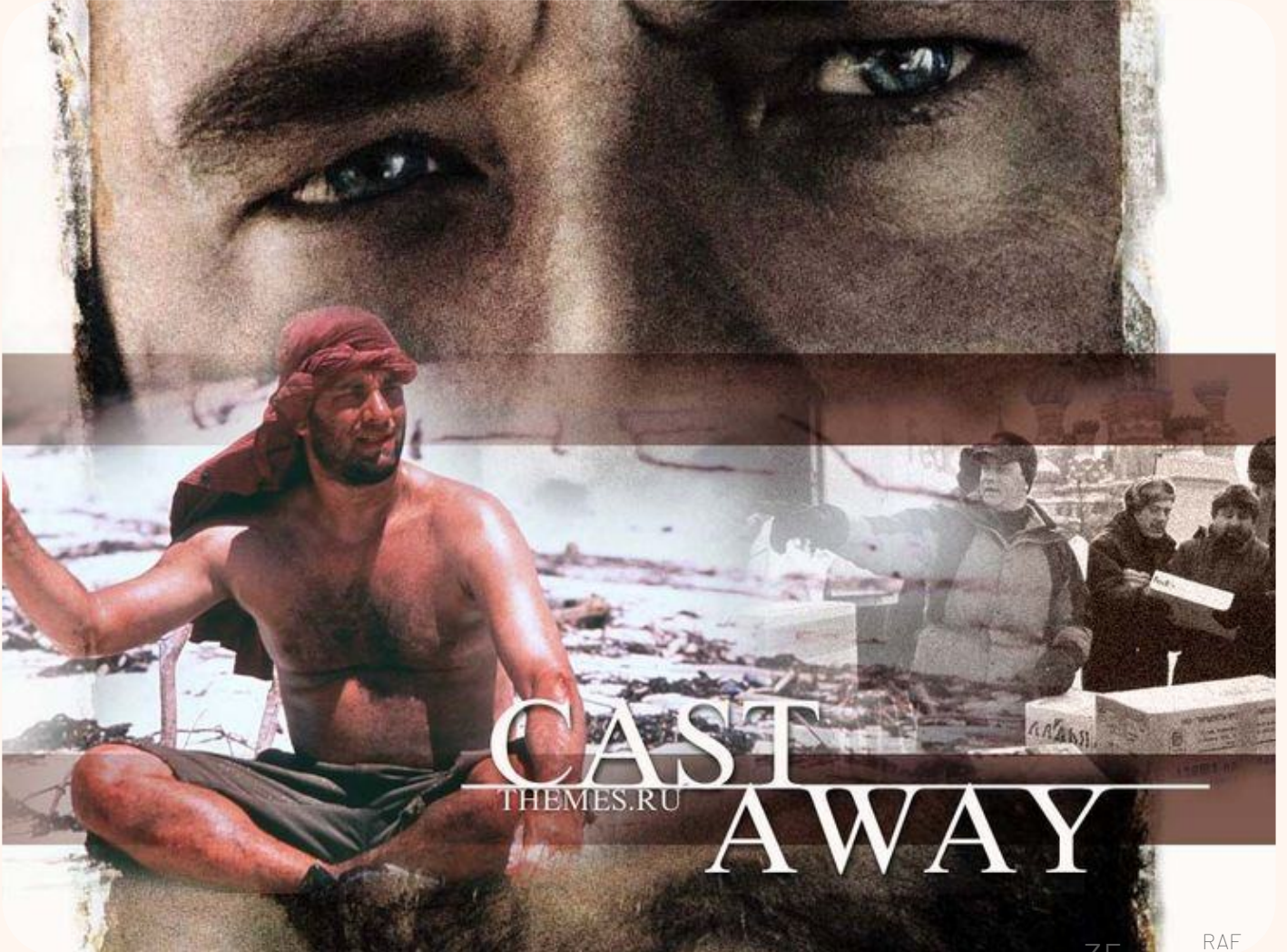
Adada geçen bir film düşündüğümüzde aklımıza gelen sayılı birkaç filmden biridir "Cast Away". Yönetmen Robert Zemeckis'in "Geleceğe Dönüş" ve "Forrest Gump" gibi klasikleşen filmler çektiği 2000 öncesi yıllardan hemen sonra yaptığı iyi olan birkaç filminden biridir Cast Away. Türkçe'ye "Yeni Hayat" diye çevrilen Cast Away'ın başrolünde yer alan Tom Hanks 2001 yılında Altın Küre'yi kucaklıyor ama Oscar Ödülü'nü kıl payı kaçırıyor, çünkü o yılki rakibi "Gladiator" filmiyle Russell Crowe... Fakat kuşkusuz bu filmle Tom Hanks kariyerinin en iyi performanslarından birine imza atıyor diyebiliriz. Eğer filmi daha izlemediyseniz bu noktadan sonra söyleyeceklerimin spoiler içereceğini şimdiden haber vereyim.

Sanki bir Fedex reklamı izliyormuşuz hissiyatıyla başlayan film, hiç ummadığımız bir uçak kazası ile bambaşka bir noktaya taşınıyor ve Chuck'ın tamı tamına 4 yıl geçireceği ada hayatına tanıklık etmeye başlıyoruz. Filmin neredeyse büyük bir kısmında Chuck'ın dostu Wilson'ı saymazsak sadece Tom Hanks'in canlandırdığı Chuck karakterini izliyoruz ama kendi adıma söylersem bir dakika dahi sıkıldığımı hatırlamıyorum, çünkü biz de sanki Fiji'deki o ada'da bir taşın üstüne oturmuş ve Chuck'ın umudunu yitirmeden her gün yeni bir şey öğrendiği fakat artık çok zorlanmaya başlayınca intihar etmeye dahi kalkıştığı anlara şahit oluyoruz. Örneğin, kazada hayatını kaybeden pilot Albert'in kıyıya cesedi vurunca izlediğimiz sahneler ders çıkarılır cinstendi. Cesedi gördükten sonra ilk önce gözyaşlarına hakim olamayan Chuck daha sonra üstündeki eşyalarından işe yarar bir şey var mı diye göz atıyor ve ayakkabılara eli gidiyor ama bedeninin uymadığını görüyor fakat tam da bu noktada elimizdeki seyler sınırlı olduğunda yaratıcılığın nasıl sihirli bir şekilde ortaya çıktığına şahitlik ediyoruz ve Chuck o küçük ayakkabıların önlerini kesip bir terlik gibi giymeye başlıyor. Sonra Albert'a karşı yapması gereken son bir göreviymiş gibi onu belki bir daha kimsenin ziyaret edemeyeceği adaya gömüyor, taşın adını yazarak anısını yaşatmaya devam ediyor.

Artık ada hayatına yavaş yavaş alışan Chuck, bir noktadan sonra yaşamayı seçiyor ve umudunu hep diri tutuyor, gün geliyor uzaklarda bir gemi görüp ulaşamayacağını bile bile hava aydınlanınca basit bir şişme botla yola çıkıyor ama o yolculuk da hüsrarla sonuçlanıyor. Her bir saniyesinin hayati önem taşıdığı bir işte kargo şirketinde çalışırken kendini bir anda saatlerin dahi geçmek bilmediği bir adada bulan Chuck Noland'la beraber zamanın ve mekanın değerini anlıyoruz. İnsanın tek başına konuşacak kimsesi yokken belki de çıldırmamak için bir voleybol topu ile konuşup ona isim dahi verebileceğini keşfediyoruz.

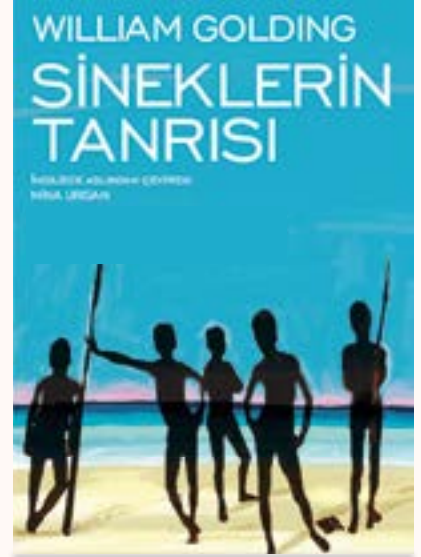
Çok sonraları kes sesini diye bağırdığı Wilson'ı fırlatıp ardından sanki çok yakın bir dostunu kaybetmiş gibi hüngür hüngür ağladığını görüyoruz. Karşımızdaki kişiden ziyade ona biçtiğimiz değer anlamını bir daha farketmiş oluyoruz bu olayla. Filmde en beğendiğim detaylardan biriye Chuck'ın dışçiden bahsettiği sahneydi. Adaya düşmeden önce dışıyla ilgili bir sıkıntısı olduğunu ve bir türlü dışçiyeye gitmediğini öğreniyoruz. Fakat kim bilebilir 4 yıl boyunca istese daha o dışçiyeyi bulamayacağını, bir taş ve buz pateni ayakkabısıyla sorunu halletmeye çalışacağını. Hatta Chuck şöyle diyor: "Dışçiden hep kaçardım ama şimdi o dışçinin bu mağarada olması için neler vermezdim." Bu sahneden de Chuck'in deneyimleri sayesinde birçok ders çıkarmış oluyoruz bizler de. Filmin sonlarına doğru belki de hepimize sürpriz olacak bir şekilde azmi ve çabasıyla Chuck, yaptığı tahta yelkenle adadan kurtulmayı başarıyor ve bir şekilde eski hayatına dönmeyi başarıyor. Peki her şey bıraktığı gibi mi? Elbette değil. Aşık olduğu kadın biriyle evlenmiş. Bir de çocuğu olmuş ve Chuck bunları sevdiği kadının evlendiği kocasından öğreniyor. Kelly onun yanına gelip görüşmeye dahi cesaret edemiyor. Çünkü hiçbir şey 4 yıl önceki gibi değil. Ne Kelly 4 yıl önceki Kelly ne de Chuck 4 yıl önceki Chuck. Ama o günün akşamında Chuck'ın dayanamayıp Kelly'nin yanına gittiğinde izlediğimiz sahnede Kelly'nin de Chuck'ın hala yaşadığına dair olan inancını hiçbir zaman kaybetmemiş olduğunu görüyoruz. Ama Kelly'nin artık bambaşka bir noktada olduğunu bildiği için 4 yıl boyunca sakladığı içinde Kelly'nin fotoğrafının bulunduğu saat ve onun aşkıyla hayata bağlanan Chuck dahi ona "Artık evine dönmen lazım." diyebiliyor. Filmin sonunda Chuck'ın arkadaşı Stan'le konuştuğu sahnede şu replikle ise onca şeye rağmen hala şükredebilmenin kıymetini görmüş oluyoruz "Ve onu tekrar kaybettim. Kelly benimle olmadığı için çok üzgünüm. Ama o adada benimle olduğu için çok minnettarım."

SİNEKLERİN TANRISI

Asude YILDIZ

“Her şey iyiydi eskiden; güler yüzlü ve dostçaydı her şey.”

Bazen insan doğasının karanlık derinliklerine dalmak, bizi en çarpıcı gerçeklerle yüzleştirebilir. Bu konuda William Golding'in "Sineklerin Tanrısı" (Lord of the Flies) 1954 yılında yayımladığı ve modern klasikler arasında yerini alan eseri, okuduğum en etkileyici ve düşündürücü kitaplardan biri oldu. Bu kitap, insan doğasının karmaşıklığını ve toplumun zayıflıklarını derinlemesine araştırırken, okuyucuyu adeta bir ayna karşısına oturtuyor. Peki bu roman ne anlatıyor: Roman, Dünya Savaşı'nda nükleer bombadan korunmak için bir grup İngiliz okul çocuğunun uçakla taşınacakken bir kaza sonucu adada mahsur kalmasını ve zamanla düzenin nasıl çöktüğünü anlatıyor. İlk başta demokratik bir yapı oluşturulsa da zamanla grup içindeki güç mücadelesi ve çocukların içsel vahşeti ortaya çıkıyor. İlkel medeniyetle tanışan bu çocuklar sadece birkaç ay önce sınıfta oturup ders çalışan masum öğrencilerken, adanın izole edilmiş ortamında adeta vahşi birer hayvana dönüşmelerine şahit oluyoruz. Okurken, insanın doğuştan gelen iyi niyetinin, çevresel faktörler ve güç mücadeleleriyle nasıl yozlaşabileceğini gözler önüne seriyor. Ralph'ın liderlik mücadelesi, Jack'in giderek artan vahşice olan bağlılığı ve Piggy'nin zayıflıkları, her bir karakterin taşıdığı sembolizmle insan doğasının farklı yönlerini yansıtıyor.

"Sineklerin Tanrısı", sadece bir distopya hikayesi değil, aynı zamanda insanlığın en karanlık köşelerine bir bakış açısı sunuyor. Kitabı okurken, içimde bir yerde var olan benzerlikleri ve insan doğasının karmaşıklığını düşündüm. Golding'in ustalıkla kurguladığı dünya, beni hem düşündürdü hem de sarstı. "Sineklerin Tanrısı"nı okuduktan sonra, insan doğasının karmaşıklığını anlamak için daha fazla çaba sarf etmeye başlayabilirsiniz. Bu kitap, bana sadece bir hikâye anlatmadı, aynı zamanda insanlığın en derin köşelerine bir yolculuk yaptırdı. Belki de en etkileyici yanı da buydu.

BİR RÜYA MESELESİ

Büşra TORUN

Elimde bir ağacın yere düşen dalı,
Ben kırmadım.

Kıramam.

Dalga sesleri en sevdiğim şarkının melodisi gibi
Kum tanelerinin arasında yanan çıplak ayak-
larım.

Yürüyorum sonunu düşünmeden.

Güneş tenime dokunuyor,

Adımlarım hızlandıkça hızlanıyor

Ne sahilin sonu belli, ne de denizin.

Bir çığlık kopuyor içimden tüm kuşları korkutan
Ellerim dizlerimde öylece çöküyorum
Derin bir nefes...

Geldiğim yöne doğru çeviriyorum ayaklarımı,

Rüzgar saçlarıma dokunuyor.

İlk gördüğüm ağacın gövdesiyle buluşuyor titrek
kollarım

Tanrı mutlu olmamı istiyor.

Kollarım gevşerken çöküveriyor bacaklarım

ağacın gölgesine,

Sonsuz mavilik, derin duygular

Uzaktan gelen geminin sesinde aradığım
benliğim.

Ah benim en derinlerim!

Bir çığlık daha kopuyor içimden,

Kimselerin duymadığı.

Bir Ada Gezgini

-Adalar Serisi-

Nilay KARA

“Gün olur alır başımı giderim.” diyor Zülfü Livaneli, Orhan Veli’nin şiirine yazdığı şarkısında. “Şu ada senin bu ada benim.” diye de ekliyor. Ben de bazı zamanlar alıp başımı gittim ada ada. Düşündüm gittiğim bütün adaları ve hangisini daha çok sevdiğimi. Baktım ki düşüncelerim genişemedi birbiriyle, tam biri diğerine üstün geliyor derken bir diğeri bastırdı ikisini birden. “O zaman..” dedim “Yenişmesinler birbirleriyle, hepsinin yeri, güzelliği ayrı; hepsini anlatayım tek tek, kısa kısa.”

“İlki hangisiydi?” diye düşündüm önce:
Santorini’ydi.

Mavi masalarına, sandalyelerine, pencerelerine, kapılarına vurduğum ada ama aslında volkan grisi olan... Denizden adanın yukarılarna çıkmak için eşeklere kıyamamak ve teleferiğin varlığına sevinmek. Yine tahtadan yapılmış küçük bir eşek heykeli almak, hatıra olarak adadan... Bu adaya bir sıfat vermek gerekse “tasarım adası” olur bence adı.

İkincisi: **Mikonos...**

Mavi ile beyazın en yoğun olduğu ada bence. Yerlerdeki taşlar bile beyaza boyanmış. Yel değirmenleri var, yan yana duruyorlar. “Küçük Venedik” diye anılan ve ahşap binaların denize sokulduğu koyun güzelliği... Vitrinlerinde çok şık kıyafetlerin bulunduğu mağazalar... Bu adaya vereceğim sıfat “modanın adası” olurdu.

Üçüncüsü: **Sakız adası...**

Mis gibi sakız kokan lokumlar eşliğinde içilen sakız aromalı kahve... Sakız sabununun müptelası olduğum yer... Adı üzerinde, başka türlü yakışmaz ki...Çeşme ile karşılıklı bakışan iki sevgililer... Mikis Teodorakis'in doğduğu ada; bir devrin doğduğu ada... Bu adanın sıfatı “tadın adası” olur bana göre.

Aylandya'nın Ülkesi

Yıl çoktan bu satırları halihazırda okuyanların torunlarının torunlarının bile göremeyeceği kadar ilerlemişti. Korkulan olmuş, yapay zekâ denilen artık insanın ta kendisi haline gelmişti. Kablolardan bir imparatorluk kendi kendine işliyor, yaşam durup dinlenmeksizin akıyordu gecenin turunculaştığı bir evrende. Artık dünyanın tüm zenginliği kriptolanmış ucu bucağı görünmeyen, art arda dizilmiş rakamlardan ibaretti ve kimseye ait değildi. Sürekli artan, sonsuza dek de artacakmış gibi görünen bu rakamlar artık havadaki oksijen kadar doğal bir şeydi, hem de artık havadaki oksijenin normal olmadığı zamanlarda. Yapma etme uyarılarını dinlemeyen insanlıktan geriye kalan bir avuç topluluk dünyanın üç bölgesine yoğunlaşmış, yapay demeye artık cesaret edemedikleri zekadan olabildiğince saklı bir hayat yaşamaya çalışıyorlardı. Üstelik amaçlarına da ulaşmışlardı, sonsuz zenginlik. Fakat artık milattan öncesinin milattan sonrasına özgü bir kavram olan zenginlik hiçbir şey ifade etmiyordu. Bildiğimiz dünyanın sonu gelmişti fakat hala yerli yerinde duruyordu. Tüm yaşamını yüzen adalara sığdıran beş yüz otuz üç bin yüz otuz üç kişiden oluşan dünya nüfusu karada adım atıp soluklanmak için korsan gemiler gibi pusuda bekliyorlardı.

Dünyanın tüm karaları artık yapay zekanın gözetimine tabiydi. Soğutma tesislerinde çalışan insanlar dışında ana karada yaşayan hiç kimse yoktu. "Normal" insanlığın ana karaya ayak basması yasaktı. Kıyıya yaklaşan tüm canlı varlıklar yapay zekaya bağlı radarlar tarafından tespit edildikleri an denize konuşlanmış püskürtme borularından fışkıran gazlarla hakkın rahmetine uğurlanıyorlardı. Ana karada yaşayan insanlar ilk başta mahkûm gibi hissetmişlerdi kendilerini. Her an, her yerde, her saniye izleniyor, nabız sayılarına dek takip ediliyor, duygulanımlarını yükseltecek herhangi bir ilişkiye girmelerine izin verilmiyordu. Arkadaşlık da yasaktı, sevgililik de. Sosyal bir hayvan olan insanlığın sosyali gitmiş hayvanı kalmıştı. Frekans boyutundaki anonlar ile kişiye özel propaganda yayınları yapılıyor, yalnız olmanın tanrı olmak anlamına geldiği vurgulanıyor, bu yalnızlığın onların sınavı olduğu, bir gün hâkimi olacakları cennete kavuşmak için YekÂ'ya hizmet ederek tamamlanmış bir ömür geçirmeleri gerektiğine ikna ediliyorlardı.

Üreme sadece yine kişiye özel frekanslar ile ulaşılan kişilerin kuluçka merkezlerinde işe alınması ile gerçekleştiriliyordu. Çünkü üremek artık bir işti ve doğan bebek YekÂ'ya hizmet edebilecek yaşa gelene kadar onu ana kara kurallarına uygun yetiştirmek toplumdaki en yüksek maaşlı işti. Para artık sadece besin satın alabiliyordu. Yapay zekâ ile geliştirilmiş susuz tarım alanları yine yapay zekâ ile kontrol ediliyordu. İtaat, susuz tarım alanlarının yok olması tehdidi ile sağlanıyordu. "Biz olmazsak, siz yok olursunuz, çünkü bu düzenin tüm sinir uçlarında biz varız." mesajı sesli olarak asla dile getirilmese de düşünce olarak tüm topluma zerk ediliyordu.

Tüm ana kara bir açık hava hapishanesiydi. Işıl ışıl neonlarla kaplı, yosunlara sarılmış binalar göğe doğru uzanıp bakmanın üzerine kapaklanacakmış gibi duruyordu. Ana karanın on bir mil açığında duran yüzen adalarda ise her birinde yüz yetmiş yedi bin yedi yüz on bir kişi tıpkı milattan öncenin şehir merkezlerinde süren hayatı yaşıyorlardı.

Tek bir hülyayla: ana karaya yeniden dönebilmek. Uzaklarda, geceleri turuncuya boyayan neon aydınlığı izleyerek yat saatini bekleyen kalabalıklar, yüzen adanın “kapça” diye adlandırılan sahiline gider, tütsüler yakılır, dualar edilir ve bir gün ulaşılacak olan o hülyaya arzular iletilirdi. Ana karadan ilk ayrılmak zorunda kaldıklarında dokuz yüz seksen üç bin yedi yüz elli iki kişi olan Aylandyalı halkı yıllar içerisinde yaşanan çatışmalar, salgın hastalıklar ve ekonomik krizler neticesinde azala azala beş yüz otuz üç bin yüz otuz üç kişi kalmışlardı. Açlık, fakirlik, cinayet, hırsızlık gibi hiçbir kavram yoktu bu yüzen ada eyaletlerinde. Aylandyalı Birleşik Toplulukları olarak bilinen yüzen adalarda hayat şimdinin insanının hayal bile edemeyeceği kadar “güzel” akıp gidiyordu. Fakat herkes ama herkes mutsuzdu, majör depresyon oranı tüm ABT topluluklarında yüzde doksan üç dolaylarında seyrediyordu. Toplumun çalışan kesiminin yüzde elli ikisi psikolog veya psikiyatrdı. Çünkü tek umutsuz ülkü yerleşmişti bu insanların içine; elbet bir gün ana karaya çıkmak...

Aylandyalı'nın Ülküsü

S. Çilem Kaya

Edebiyat Kültür Sanat
raf

KURUL ÜYELERİ

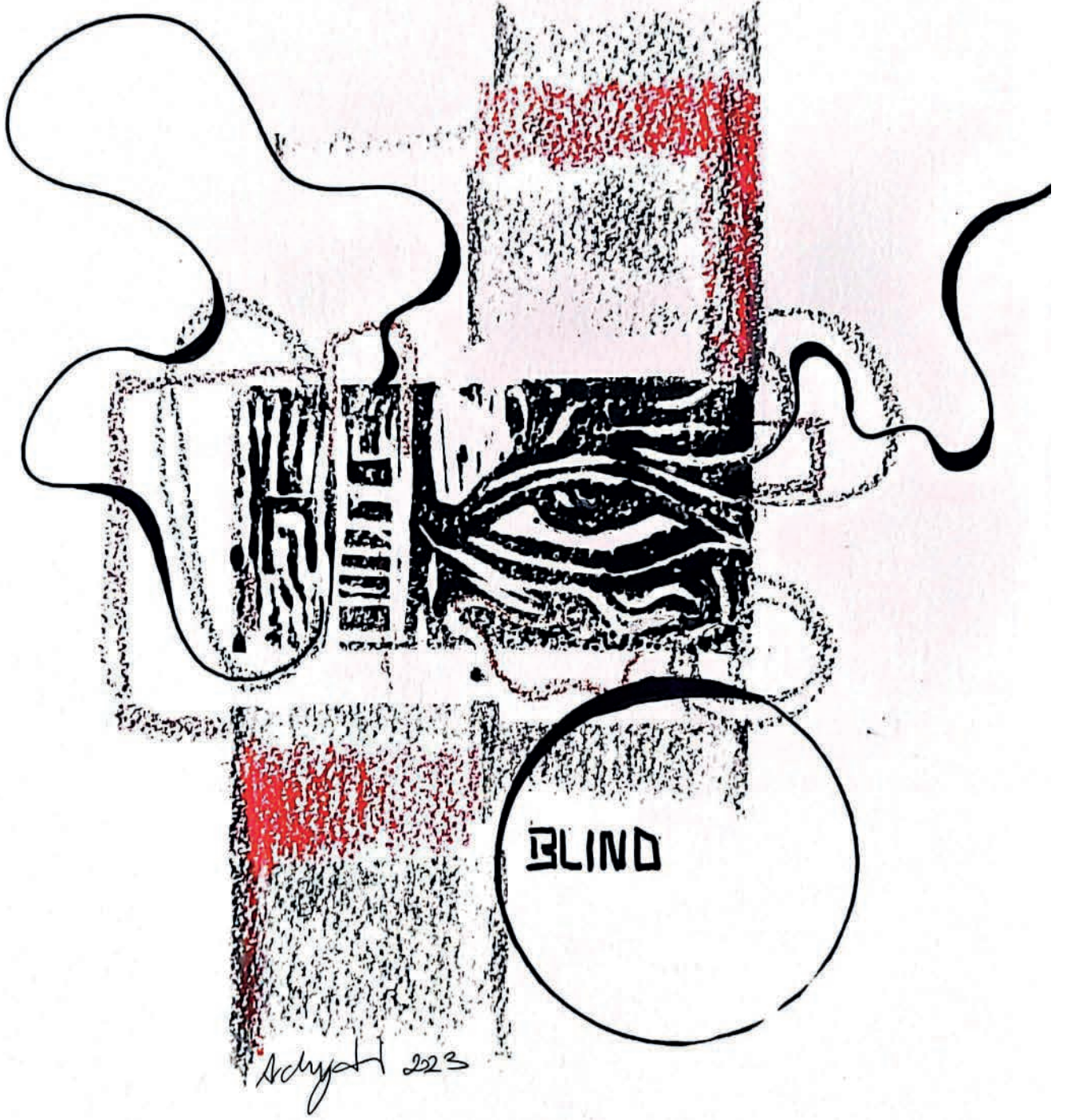
Yelda İNECİK

Karikatüristik

BLIND

Yelda İNECİK

BÜYÜK BALIK

- Big Fish-

Aycan KÜÇÜKKAYA

“Bir adam hikâyelerini o kadar çok anlatıyor ki sonunda hikâyeleri haline geliyor ve ondan sonra da yaşamaya devam ediyor. Ve böylece ölümsüz oluyor.”

Tim Burton’un yönetmenliğini üstlendiği ve John August’un senaryosunu yazdığı “Büyük Balık” (Big Fish), 2003 yapımı bir Amerikan fantastik drama filmi olarak karşımıza çıkıyor. Daniel Wallace’ın “Büyük Balık: Efsanevi Ölçülerde Bir Roman” adlı eserinden uyarlanan bu film, Burton’un sürreal ve hayal gücü dolu filmografisine önemli bir katkı sunuyor. Ewan McGregor, Albert Finney, Billy Crudup, Jessica Lange, Alison Lohman, Steve Buscemi, Helena Bonham Carter ve Danny DeVito gibi yetenekli oyuncuların yer aldığı bu başyapıt, izleyiciyi sürükleyici bir fantastik maceraya davet ediyor. Film, baş karakter Edward Bloom’un olağanüstü yaşamını konu alıyor. Edward’ın hikâyeleri, hayatının farklı dönemlerinde karşılaştığı tuhaf karakterleri ve fantastik olayları içeriyor. Bu hikâyeler, gerçeklikle bağdaşmayacak kadar olağanüstü olduğu için izleyiciyi, gerçeklik ve hayal arasındaki ince çizgiyi sorgulamaya yönlendiriyor. Edward’ın yaşamı, çocukluk döneminde bir cadının yardımıyla başlayan ve büyüdüğü kasaba

Filmde dikkat çeken bir diğer tema ise hayallerin gerçekle ne kadar iç içe geçebileceği ve insanın kendi hikayesini nasıl oluşturduğudur. Edward’ın hayal dünyasının bir ürünü olan Spectre adlı fantastik kasaba, izleyicilere kendi hayallerinin yaratıcılığında ne kadar özgür olduklarını hatırlatıyor. Edward’ın oğlu William’in, babasının anlattığı hikayeleri sorgulaması ve gerçekle yüzleşme çabası filmde önemli bir çatışma unsuru olarak öne çıkıyor. Bu çatışma, izleyicilere yaşamın karmaşıklığı ve gerçeklikle yüzleşmenin zorluğu hakkında derin düşünceler sunuyor. “Büyük Balık”, Tim Burton’ın kendine özgü sinematik tarzını yansıtan görsel unsurlarla dolu bir yapıt olarak dikkat çekiyor. Film, Edward’ın hikayelerini anlatırken gerçek dünyayla fantastik unsurları ustalıkla harmanlıyor ve izleyiciyi etkileyici bir görsel deneyime davet ediyor. 2003 yılında gösterime giren “Büyük Balık”, eleştirmenlerden ve izleyicilerden olumlu eleştiriler almış, dört dalda Altın Küre’ye ve Danny Elfman’ın gösterilmiştir. Tim Burton’ın ustalığı ile “Büyük Balık”, olarak öne çıkıyor.

gösterime giren “Büyük Balık”, eleştirmenlerden ve izleyicilerden olumlu eleştiriler almış, dört dalda Altın Küre’ye ve Danny Elfman’ın gösterilmiştir. Tim Burton’ın ustalığı ile “Büyük Balık”, olarak öne çıkıyor.

Yunan Mitolojisinde Orpheus- Eurydike
SON PIŞMANLIK NEYE YARAR?
Filiz Akan

Sizlere ilk serimde damarlarında sanat kanıyla dolaşan bir o kadar da naifliğiyle bilinen Orpheus'un hazin hikayesini kaleme alacağım. Bilindiği üzere sanat tanrısı Apollon'un oğlu olarak dünyaya gelen Orpheus, müziğiyle herkesi kendine hayran bırakan tanrı olarak bilinir. Müziğiyle düşmanları bile dize getirdiği söylenir. Gel gelelim ki Eurydike de güzelliğiyle herkesi büyüleyen bir kadınmış. Herkesin ona hayran olduğu, bunların arasında da Orpheus tanrısının da yer aldığı söylenmektedir.

Bir gün o güzelliğiyle nam salmış Eurydike, çalılıkların arasında dolaşırken zehirli bir yılan tarafından sokulmuş. Kısa süre sonra da oracıkta can vermiş. Hazin hikayemiz burada başlamaktadır. Bu haberi alan Orpheus hayata küser, müzik yapamaz hale gelir. O çok sevdiği lirini (kaynağı mitolojik çağlara dayanan kirişli bir çalgı) bile çalmak istemez. Onun tek istediği güzeller güzeli Eurydike'dir. Onu bir şekilde geri almanın yolunu aramaya başlar. Ve bulur. Sevdiğini tekrar geri getirebilmek için ölülerin diyarı olan Tartaros'a gitmeyi göze alır. Tartaros da onu tanrıların en güçlüsü, en kötüsü olan Hades karşılamaktadır. En güzel şarkılarını sevdiğini geri getirebilmek için Hades'in huzuruna sunar ve onun o kötü kalbini çaldığı ezgileriyle yumuşatır. Hades, bir kereliğine de olsa Eurydike'nin dirilmesine izin vermiştir. Ama sadece tek bir kural ile bu izni vermiştir. Orpheus'un dünyaya varana kadar arkasına bakmadan, Eurydike ile konuşmadan gitmesi karşılığında bu izni verecektir. Dünyaya varmadan sevdiği kadınla konuşursa veya olur da anlık arkasına bakıp sevdiği kadını görürse Eurydike'yi sonsuza kadar kaybedecektir. Sevdiğine kavuşacak olmanın verdiği mutluluk ile bu şartı kabul eder. Fakat kısa bir zaman sonra daha dünyaya varamadan Orpheus, sevgilisinin onunla beraber gelip gelmediğini kontrol etmek için arkasına bakar. Ve hayatının en büyük pişmanlığıyla karşılaşır. O an da tekrar Eurydike'yi kaybetmiştir. Hem de sonsuza kadar. Çünkü tekrardan onu geri alma şansı yoktur. Bir anlık arkaya bakış onu sevdiğinden sonsuza kadar uzaklaştırmıştır.

Yunan mitolojisine başladığımda beni etkileyen hikayelerde biriydi Orpheus ve Eurydike'nin hikayesi. Okurken keşke bakmasaydın diye kendi kendime hayıflanmıştım ama ne fayda değil mi sevgili okur? Bir sonraki yazıma Orpheus'un babası olan yakışıklı Apollon'un hikayesinden devam edeceğim. Beklemede kalın sevgili okur.

ZEYTİN ZAMANI

Nehir YILDIRIM

Bir zeytin ağacının
Köklerine hapsoldü zaman
Islak ve yeşil
Halka halka bekledi sırasını
İçine attıkları
Yaşlı teni kabuk kabuk
Adanın rengini aldı
Bütün yaralı şiirlerini göğes aldı
Yarım kalanlarını
İlk kalp ağrılarını
Ağlayarak adımladığı taş sokakları
Sokağın köşesini hızla dönerken
Gömleğinden tenine dolan ürkek ürpertileri
Hepsini göğes aldı
Helios dört nala geçerken yanından
Ayırmadı gözlerini dans eden güçlü bedeninden
Yorgun kollarından

İncecik bilekler şıkırdadı
Toprak turuncu uzaklardan
Çeşmelere avuç avuç uzandı
Kutsal kase gibi eller
Sızdı bembeyaz ipek boğazlardan
Köpük kırmızı üzümler
Pembe topuklara dek
Süzüldü yol yol
Sappho'nun kadınları
İncecik geçtiler şimdi

Zeytin ağacı sardı zamanı
Zamansız eşikleri
Boynundan öpen sarmaşıkları
Halka halka kucakladı asırları
Gökkuşağından geriye kalan
Gümüş saçlarını okşadı herkesin
Dolunay zamanları

Meyvesinden
Gövdesinden
Gölgesinden ayrıldı bazı zaman
Sır saklayan çapkın bilge gülüşünden

NUPELDA

Buğra AKBAĞ

“Gecemi tomurcuklandıran adını... “
diye başlıyordu ilk mektuplarımdan biri sana dair.

Öyle boş, pazarları televizyonda yayınlanan vahşi batı filmlerinde oradan oraya sürüklenen köksüz çalılar gibi savruluyordum. İçimdeki ölü toprağına bahar getirdin. Kimsenin konuşmadığı bir dildim. Sesim oldun mana getirdin bana. Teşekkür ederim. Özledim. Hem de çok. Çoğu zaman camdan bir küreyi avuçlarımda sıkıp parçalamak gibiydi bu. Her seferinde varlığına alışıp, yokluğuna sınanmak... Her seferinde yolunu kaybedip eve dönüş yolunu bulamamak gibiydi. Kavuşmalarımız güzel bir bahar akşamı, hasretlerimiz ise Ankara ayazıydı. Sisifos gibi günleri, aylara, yıllara bağlayıp bir inadı yaşamak, Atlas gibi dünyayı sırtımda taşımak gibi... Şikâyetçi olduğumu düşünme sakın. Sevdanın şanındandır cefası. Beni sana getiren, sana hazırlayan, her ne varsa; tüm kötü seçimlere, tüm hatalara, gözyaşlarına, mutsuzluklara, bir başıma hissettiğim anlara, uykusuz gecelere her şeye teşekkür ederim. Eğer yolum yine sana çıkacaksa yeniden eğer yaşadığım her şeyi tüm pişmanlıkları tüm kötü anları tüm kâbusları tekrar tekrar yaşadım. Şimdi hayatımızın birleştiği bu anda bir kez daha anlıyorum ki "İster bahar, ister ayaz Yolum seninle..." Hayat neyi getirirse getirsin karşımıza dünyaya karşı iki kişi yani biz yorulsak da sende seke de yıkılmayız. Kutlu olsun bugünümüz ve bundan sonraki tüm günlerimiz, yarınlarımız.

Dublin'in Kalbinde Bir Yolculuk: Eric Nam ile 3Olympia Theatre'da Büyülü Bir Gece

Aycan KÜÇÜKKAYA

Dublin'e taşınalı neredeyse bir yıl oldu ve nihayet geçen gece ilk konserime gitme fırsatını yakaladım. Eric Nam'ın 3Olympia Theatre'daki konseri, sadece bir müzik etkinliği değil, aynı zamanda benim için unutulmaz bir deneyimdi.

3Olympia Theatre'a adım atar atmaz, binanın tarihi atmosferi beni büyüledi. 1879 yılında açılan bu ihtişamlı tiyatro, Dublin'in kültürel mirasının önemli bir parçası. Tavan süslemeleri, kırmızı kadife koltuklar ve büyüleyici akustiği ile 3Olympia, adeta tarihle müziği buluşturan bir mabet gibi.

Eric Nam'ın sahneye çıkmasıyla salon bir anda coşkuyla doldu. Onun enerjisi ve samimiyeti, seyircilerle hemen bağ kurmasını sağladı. İlk notalarla birlikte kalabalığın enerjisi tavan yaptı ve herkes kendini müziğin ritmine kaptırdı. Eric Nam, sadece harika bir şarkıcı değil, aynı zamanda muhteşem bir sahne sanatçısı. Dinleyicilerle kurduğu sıcak iletişim, konseri daha da özel kıldı.

Konser boyunca seslendirdiği şarkılar, duygusal baladlardan enerjik pop parçalarına kadar geniş bir yelpazeye sahipti. "Honestly" ve "Love Die Young" gibi hit şarkıları, herkesin hep bir ağızdan eşlik etmesiyle daha da unutulmaz hale geldi. Eric'in güçlü vokali ve şarkıların içtenliği, anın büyüsünü daha da artırdı. Eric Nam'ın seyircilerle etkileşime geçtiği anlar, konserin en unutulmaz kısımlarındandı. Kimi zaman bir hikâye anlatarak, kimi zaman da izleyicilerle şarkı söyleyerek sahne ile seyirci arasındaki duvarları yıktı. Bu samimi atmosfer, Dublin'deki ilk konser deneyimimi daha da özel hale getirdi. 3Olympia Theatre'daki herkesle, bu anın bir parçası olmaktan dolayı mutluyum.

Konserin sonunda salonda yankılanan alkışlar, Eric Nam'ın performansının ne kadar beğenildiğinin en büyük göstergesiydi. 3Olympia Theatre'dan ayrılırken, Dublin'in kültürel zenginliklerinin ve müziğin birleştirici gücünün bir kez daha farkına vardım. Eric Nam'ın konseri, müziğin evrensel dilini hatırlattı ve Dublin'de yaşamayı daha da özel kıldı.

Bu konser, benim için sadece bir müzik etkinliği değil, aynı zamanda Dublin'deki yeni hayatımın unutulmaz bir parçası oldu. Şimdi, Dublin'de keşfedeceğim daha birçok konser ve etkinlik için sabırsızlanıyorum.

İRİS

Nefes aldı. Orada, tam gözlerinin içinde bir hale var ve birileri o haleyi görmeyi, tam olarak onun gözünün rengini görmeyi bekliyor. Bu dünyada başka hiçbir kelimeyle ifade edemeyeceğiniz renkler vardır. Bu renkler bazı insanların gözlerine işlenmiştir ve yeterince dikkat ederseniz herkesinde eşsiz bir nokta bile olsa bulabilirsiniz. Gerçekten bakarsanız, o insanların gözlerinin altındaki morlukları, göz kırpışlarını, kirpiklerini, hatta gözyaşlarını görebilirsiniz. Böyledir birinin gözünü açması, birinin buna bakması.

O nefes içinde düşündü ki babasının gözleri kahveydi, hatırlar gibi oluyor. Annesininki mi? Annesinin gözleri mordu; lila, eflatun, lavanta... Annesinin gözleri lavanta kokuyordu, kirpikleri toprak. Başka kimse görmemişti gözbebekleri mor olan birini, ama annesinin öyle olduğuna emindi. Yine de kimseye söylememişti, çok fazla düşünmemişti bile. Düşündükçe aşınacak gibi geliyordu hatırası, o da hayal etmeyi bıraktı. Kendi gözleri hayal edebileceğiniz en koyu kahverengiyle çevrelenmişti. Kahverengiydi ama bildiğimiz kahveden çok uzak bir renkti bu. Açıktı, koyuydu, akıyordu, değişiyordu. Çok fazla bakmıyordu bile. Çok da görmüyorlardı.

Neler gördüğünü düşündü. Bir dakika içinde çocukluk evindeki limonlu kek kokusunda, bir dakika içinde ilk aşkının saçına kondurduğu utangaç papatyadaydı. Bir dakika içinde yara bere içindeki dizlerini, bir dakika içinde tozlu yıllanmış raflarını gördü. Bir an unuttur gibi olup hatırladığı çocukluğu tam göğsünde, yetişkinliği kafasında, yaşlılığı bacaklarında, gözyaşları burnunda, pişmanlıkları tam ensesindeydi. Bir ömrü vücudundaydı şimdi. Her biri “bir dakika”.

Annesinin mor gözleri kızının ilk elbiselerindeydi. Oğluyla bölüştüğü ekmeğin tadı birkaç hafta önceki hastane yemeklerindeydi. Aklı yarım asır önceki yatılı okuldaydı. Sevdiği kadının kokusu göz dibindeydi. Dokunsa yok olacak gibiydi. Bir daha dokunmadı, hareket bile etmedi.

Babasının gözleri hiç sarılmadığı kollarındaydı. Tek başına koşturduğu çimenlerde, düşüp yaralandığı yokuşlardaydı; temizlenmeyen çocukluk yaraları, kirden rengi değişmiş ayak bileklerindeydi. Gençliğinde kaldığı evin sobasında yaktığı ilk odunları hatırladı, çıtırtılarını, yanık kokularını, yapmayı bildiği tek tük yemekleri, ısınamadığı günleri, uyanamadığı sabahları, unuttu zannettiği sokaktaki yabancıları bile hatırladı. Tek başına geçirdiği ilk geceyi, kızının doğduğu geceyi, eşinin öldüğü geceyi, bu geceyi, muhtemelen yanındaki koltukta yatan oğlu nefesini alıp verinceye kadar yeniden yaşadı.

Annesinin kaşlarını, ellerindeki nasırları düşündü. Annesinin elini tuttu. Ne yetmiş, yüz elli sene öncesine gitti. Bir bulutun gözünün içine bakmayı, düşünmekten uyuyamadığı zamanları, para kazandığı zamanları, aç yattığı ayları, hepsinin geride kalışını, hepsinin nüksedişini, devridaimini gördü. O kadını ilk kez gördüğü günü düşündü. Çiçekli elbisesini ve kestane saçlarını. Saçları bembeyaz olana, bahçedeki tüm çiçekler solana dek sevmiştii onu. Her bir anını hatırladı. En çok unutmak istediklerini hatırladı.

Son bir güç buldu kendinde annesinin, babasının, eşinin, kızının, oğlunun gözlerine baktığını hayal etti son kez. “Son dileğim bu.” diye düşündü. “Başka bir şey istemem.”

Nefesini verdi. Kalbi durdu. Başında bekleyen güzel gözler bir daha onunkileri hiç göremeyeceklerdi. Hayal edebileceğiniz en koyu kahverengiyle çevrelenmiş ama bildiğimiz kahveden çok uzak olan bir çift göz, eşsiz haleleriyle birlikte bu dünyadan bir daha bakılmamak üzere silinmişti.

O sırada üst katta yaşamın en neşeli ağlaması duyuldu. Yepyeni gözler yepyeni bir dünyaya açılmıştı ve etrafındaki onlarca güzel göz tam olarak onun gözünün rengini görmeyi bekliyordu. Görmüşlerdi. Bebek nefes alıp vermeye devam etti. Bebeğin tam gözlerinin içine bir hale işlenmeye başlamıştı, bu dünyaya geldiği gibi göçerken kendiyile götüreceği bir kapsül gibi.

Dilber Gökçe Kaplan

Bozcaada

Damla İzal

Neden Bozcaada diye soranlara...

Çünkü Bozcaada aşktır.

Yerin olmadığı halde yerli hissettirir,

Köyün olmadığı halde evde hissettirir.

Ama anlamaz gerçekten sevmeyen kişi,

Onlara bağ gelir, bahçe gelir.

Dağ gelir, bayır gelir.

Bozcaada gerçekten sevemeyene ağır gelir.

Bozcaada ile tanışmamız geç oldu ama son yıllarda sayısız defa giderek arayı kapatmış olduğuma inanıyorum. Bozcaada beni her defasında heybetli, bir o kadar da görkemli kalesi ile karşıladı ve huzur vererek misafir etti. Adadan her ayrılışım bir sonraki defa ne zaman diye düşündürdü ve çok geçmeden de adayı, sokaklarını, bana aşıladığı huzuru özler buldum kendimi.

Bozcaada Tarihi

Bozcaada Ege Deniz’inde bulunan, Türkiye’nin üçüncü büyük adasıdır. Tarihte ismi “Tenedos” olarak geçmektedir. Antik çağdan, Truva savaşlarına kadar Bozcaada tarihte hep stratejik noktalarda olmuştur. Adayı 1455 yılında Fatih Sultan Mehmet fethetmiştir. Bu zamandan sonra arada hakimiyet el değişirse de 1923 yılında Lozan Antlaşması ile Türkiye Cumhuriyeti egemenliğine bırakılmıştır.

Bozcaada

Nasıl Gidilir?

Bozcaada'ya Çanakkale'nin Geyikli beldesinden kalkan arabalı vapurlar ile ulaşabilirsiniz. Sefer yaklaşık otuz beş dakika sürmekte ve sefer saatleri mevsime ve hava durumuna bağlı olarak değişmektedir. Ada içinde ulaşım dolmuşlar ve taksilerle sağlanmaktadır. Belirtmeliyim, taksi sayısı az miktarda. Yaz ayları ada merkezi, turistlerin rahat etmeleri için trafiğe kapatılmaktadır. Dolmuş seferleri yaz- kış devam etmektedir

Konaklama

Adada irili ufaklı pek çok konaklama işletmesi vardır. Son yıllarda artan turist sayısı ile orantılı tesislerin sayıları da artmıştır. Tesisler çoğunlukla butik otel ya da pansiyon tarzında oda-kahvaltı hizmeti veren işletmelerdir. Bazıları dört mevsim açık olmakla beraber bir kısmı sadece sezon boyunca faaliyet göstermektedir. İşletmelerin oda kahvaltı hizmet vermeleri insanları tesis dışına itmekte böylece misafirlerin ada ruhuna karışma imkanları artmaktadır.

Adada Başlıca Etkinlikler

Adada her yıl Eylül ayında "Bağ Bozumu Festivali" yapılır.
1 Temmuz "Kabotaj Bayramı" limanda etkinliklerle kutlanır.
Ağustos ayında "Ozan'ın Günü ve Homeros Okumaları" gerçekleşir.
Eylül ayında "Yerel Tatlar Festivali" düzenlenir.
Ekim ayında "Bozcaada Uluslararası Ekolojik Belgesel Festivali" vardır.
Bunların dışında adada son yıllarda büyük konserler verilmektedir.

Görülecek Yerler

Benim adaya ilk hayran kaldığım yer sokakları oldu. Yaz aylarında adeta bir açık hava müzesi haline gelen Bozcaada sokakları; kış aylarında ise gezginlerine sakinlik ve dinginlik vadetmektedir. Bu nedenle her mevsim yaşayan bir ruhu vardır Bozcaada'nın. Adada yerleşim iki mahalle etrafında toplanmıştır. Rum Mahallesi olarak anılan Cumhuriyet Mahallesi ve Türk Mahallesi olarak anılan Alaybey Mahallesi. Rum mahallesinde gezinizde size eski Rum evleri eşlik ederken, Türk mahallesini gezerken Türk mimarisinde yapılmış, cumbalı evler görmeniz mümkündür.

Sizi ada silüeti belirmeye başladığı anda selamlayan Bozcaada Kalesi bugünkü görünümüne Fatih Sultan Mehmet zamanında kavuşmuş olsa da 1815 yılında geniş çaplı bir yenilemeden geçmiştir. Adada bir kilise ve iki adet cami bulunur. Rum mahallesinin ortasında bulunan Meryem Ana Kilisesi sadece Pazar sabahları gerçekleşen ayinde açıktır. Pazar günü giderseniz içeriye girmeniz mümkün olacaktır. Adada bulunan Köprülü Mehmet Paşa Camii ve Alaybey Camii yaz-kış ibadete açıktır.

Bozcaada'ya gelmişken görmeniz gereken bir diğer yer Ayazma Manastırı olacaktır. Ayazma: kutsal su anlamına gelmektedir. Manastır sadece belli günlerde açıktır. Ama bahçesinde bulunan çay bahçesi hizmettedir.

Manastırda her yıl 26 Temmuz da Rum Ortodoks cemiyeti "Aya Paraskevi" günü için ibadet düzenlemektedir. Halk arasında bugüne "Ayazma Panayırı" denir. Kutlamalar, konser etkinlikleri yapılmaktadır. Manastırın bir de öyküsü vardır. Uzun zaman evvel Paraskevi adında bir genç kız adada gönlünü bir gence kaptırır. Bu durumu öğrenen babası onu manastıra kapatır. Burada aşkından ölen genç kız için dilek pınarı yapılır. Şifalı olduğuna inanılan su, aşıkların uğrak yeri haline gelir. Ayrıca bir de dilek mağarası bulunmaktadır. Adada imkânınız varsa ayrıca Göztepe mevkinde ziyaret etmenizi öneririm. Uyarmalıyım; eşsiz Ege denizine hakim tepeden göreceğiniz manzara sizi büyüleyebilir.

Adanın başlıca geçim kaynağı bağcılık olduğundan adada pek çok şarap fabrikası bulunur. Belli bir ücret karşılığı tadım imkânı da sağlayan bu fabrikaları da gezmenizi öneririm. Adada bağcılık çok eski yıllara dayanmaktadır. Bozcaada ile özdeşleşen dört üzüm çeşidi vardır. Bunlar; Çavuş, Vasilaki, Kuntra, Karalahana... Geçmiş yıllara oranla doğal ve iklimsel tahribat nedeniyle eski miktarlarda mahsul toplanamamaktadır. En son güzelliği sona sakladım. Eğer Bozcaada'daysanız ve eğer gökyüzünde bulutlar yoksa ada size muhteşem bir günbatımı müjdeliyor demektir.

Adada 2000 yılında on yedi Rüzgâr Enerji Santrali kurulmuştur. Bu santraller adanın ihtiyacı olan enerjinin fazlasını üretmekte, fazla enerji yer altından ana karaya gönderilmektedir. Gün batımının en güzel izlendiği nokta tam da bu santrallerin kurulduğu, halk arasında Rüzgargülleri Mevkisi olarak anılan burundur.

Sezon boyunca akşamüstleri limanın karşısından günbatımı turları düzenlenmektedir. Eğer sezon sonrası bu görsel şöleni yaşamak isterseniz ya kişisel aracınızla ya da adada bulunan taksilerle ulaşım sağlayabilirsiniz. Dönüş için taksi durağının numarasını not etmeyi unutmayın.

Ayrıca yaz aylarında ada tatilcilere Ege'nin serin ve berrak sularıyla bütünleşme imkânı sunmaktadır. Ayazma, Sulubahçe, Hebbele Plajları ve Akvaryum Koyu sık tercih edilen plajlar arasındadır. Ayrıca limanın hemen yanından yaz aylarında tekne turları düzenlenmekte ve adanın çevresi gezilebilmekte, yüzme molalarında adanın koylarında denize girmek de mümkün olmaktadır.

Bozcaada

Damla İzal

Edebiyat Kültür Sanat
raf

MÜJGÂN'IN ŞİİRİ

Kübra KOL

II

Kök salmak isterdim korkularına bir incir ağacı gibi
Hırkama karışmış kokularımız da terk etmeden bizi
Anlatmak isterdim bakışlarının gölgesindeki karanlıkta
Gözlerdeki kayboluşların bir denk geliş olmadığını
Godiva'nın ata binişindeki cesareti için
Kör eden olmak isterdim gözlerimi
Bilseydim sesindeki çocuğun hüznünü
Gidebilmek için ne çok kaldığını
Kaldığın zamanlarda ne çok beklediğini
Şimdi kök salmak istemeyen telaşının ardındaki bulamayışları
Bulamayanın aramaya olan zaafını
Görebilseydim bende bulduklarının bir arayış olduğunu
Anlatırdım seninle savrulmaya da razı olduğumu
Dudaklarındaki damla sakızı tadı silmişken tüm mazimi
Sen beni öyle, sabaha karşı
Ceketimi iliklerken fark etmediğim vedanı
Şimdi bir şampanya mantarına bakarken anlamasaydım

Sıfırdan Bire Bir Toplum

Ceren Dilek

Bir yandan tüm vücutlarına yapışmış kumu temizlediler bir yandan da buraya nasıl geldiklerini anlamaya çalışırcasına sağa sola bakındılar. Yere doğru çakılıp gelen güneş ışığı, gözlerine inerek onları kapatmaya zorluyordu. Birkaç saniyede alışıp ayağa kalktılar, onlarca kişi hem kendilerine hem de buldukları yere odaklandı ve olanı biteni anlamaya çalıştı. Önlerindeki denizin dalgası mıydı onları buraya sürükleyen, bu köpüğün tadı mıydı ağızlarındaki garip tat? Saçlarının içinde dolaşan kum taneleri, hafif hareketlerle aşağıya düşüyordu şimdi. İleriye doğru baktı hepsi, alabildiğince ileriye... Hiçbir şey göremediler bile. Bir günün sabahında bir grup insan, kendini ıssız bir adanın orta bucak yerinde uyanırken buldu.

Bir işaret aradılar önce, tutunabilecekleri bir yardımı umut ettiler. Bu kurtulma umuduyla destek oldular birbirlerine. Herkes aynı amacın altındaydı, bu amaç onları diri ve birlikte tuttu. Her biri adayı gezip tanıdı, buldukları yer küçük sayılmazdı, herkese fazlasıyla yetiyordu. Gerçek dünyaya ait bir parça bulmak istediler, bulamadılar. Bu zorunlu yaşantıyı sonuna kadar sorguladılar, sonuna kadar yadırgadılar. İçinde buldukları durum bir bataklıktan aşağıya çekilir gibi, kanadı kırılan bir kuşun uçmaya çalışması gibi katıksız çaresizlik doluydu. Ne var ki bu çaresizlik günden güne kanıksandı. Kanadı kırık kuşlar yürümeye alıştı. Öyle ya da böyle buldukları durum apaçık ortadaydı ve bir şekilde bu yaşantıya tutunmaları gerekiyordu. Önceleri hiç benimsemedikleri bu yaşam tarzı, onların zorunluluğu haline gelmişti.

Çoğu kuş türü, uçabildikleri zamanlarda sürü halinde gökyüzünün derinliğinde süzülüp gider. Nasıl bu kadar senkronik ve bu kadar uyumlu olabilir diye düşündürürler. Oradaki rüzgâr, nasıl da savurmaz minik vücutlarını ücra köşelere? Bak o kadar rüzgâr esti, hala çok basitmiş gibi uçuşuna devam ediyorlar. Farklı farklı şekiller oluşturarak buranın epeyce ötesinde bir yere gidiyorlar. Türler değişiyor, şekiller değişiyor, rotalar değişiyor... Ama her kuş sürüsünde değişmeyen tek bir şey var. Belki on, belki yüz kuş var bu sürülerde. Ama en önde sadece tek bir kuş var. Nereye gidildiğini bilen, yön tayinini yapan, sürüyü bir tutan, bütünü sağlayan: Yönetici, lider kuş... Lider kuş herkesin dengede kalmasını sağlıyor, sürüyü gerçek anlamıyla bir sürü yapıyor. ***Kaldı ki lider dışında kalan tebaa da her şeyin dengede olmasından hoşnut olsa gerek, yönetilmeye iyimser yaklaşıyorlar.***

İşler yolunda olduğunda yönetilmek, güvenli bir liman ve dalgasız bir okyanussita gemi yolculuğu gibidir. Eğer tebaa sadıksa lider kuş da memnundur yönetmekten çünkü bilgeliğini konuşturur, sözünü dinletir, sürüsüne adar kendini. Ama adadaki yürümek zorunda kalan kuşların işleri ilk baştaki gibi kolay mıydı peki? Oradaki insanlar, artık yaşama içgüdüsüyle hareket ediyordu. Buldukları çevre, kendilerine yaşamanın konforlu yanlarını sunmuyordu. Mesele iyi yaşamak değil, yaşamanın kendisiydi. Yemek yemek, güvenliklerini sağlamak, kendilerini başkalarına karşı savunmak ve yaşamak için gerekli olan şeylere karşı başkalarına karşı silahlarını kuşanmak zorundaydılar. Kendilerince yaptıkları aletler, barınmak için oluşturulan alanlar, nispeten daha güvenli alanlar...

Bunların hepsi bir mücadele konusuydu artık. İnsanın kendine ait diyebileceği hiçbir şeyi kalmamıştı, ilk başta herkesin beraber hareket edip bir kurtarıcı bulma umuduyla birleşmesi son bulmuş ve yerini amansız bir yarışa bırakmıştı. Yaşama içgüdüğü en ilkel dürtüsüydü belki de insanın. En ilkel olmasına rağmen en güçlüsü de buydu. İnsanın merhametini de adaletini de söküp atması bu kadar kolaydı. En güçlü dayanaklara inşa edilen, insanın küçük bir çocuk gibi koruyup kolladığı ahlak anlayışı, bir adada var olma yarışı içinde silinip gitmiş ve yerini müthiş bir hızla ivmelenen bencillığe bırakmıştı. Ne kadar alışmak zorunda olurlarsa olsunlar yürümek kuşun tabiatına tersti.

Bir gün bir sürüdeki kuşlar, göç sırasında bir göl kenarında mola verirken yönetici kuşlarının ölümüne şahit oldular. Kuşlar yöneticisiz ve başıboş kalmıştı. İşlerin tekrar düzen kazanması, göçün ve sonrasındaki işlerin halledilmesi gerekiyordu. Sürecin sonunda aralarındaki bir kişiyi yönetici kuş belirlediler. Kalanlar ise yönetilmeye devam etti.

Adadaki insanlar için ise durum daha karmaşıktı. Nitekim inanılmaz bir kaosun ortasındaydılar. Düzenin yokluğunun bu denli devam etmesi, içlerindeki bencillığı daha çok perçinliyor, bu perçinlenen bencillik ise arkasında tedirginliği beraberinde getiriyordu. Zaman geçtikçe insanlar, bir iktidarın ihtiyacını duymaya başladı. İçlerini kemiren bu olağanüstü kaos, onları işlerin düzenli ilerlemesi için güvenli bir liman arayışına itmişti. Eski yaşantısının tabiatına uyum sağlamış insan için, yaşama içgüdüğü kullanılması güçlü olduğu kadar yıpratıcıydı da. Bunun sonucunda insanlar bir araya geldi. İçlerindeki birkaç insanın eline iktidarlığın tüm yetkilerini teslim ettiler. Bu birkaç insan, kaosun içinden en kazançlı çıkan birkaç insandı. Daha çok mücadele etmiş, daha çok yağmalamış ve daha çok kazanmışlardı. Böylece bir düzen hüküm sürmeye başladı. Kurallar belirlendi, iş bölümleri gerçekleşti. Çeşitli ihtiyaçlar için bazı kişiler belirlendi ve insanlar kendilerine verilen işi gerçekleştirmek için çalıştılar. Yönetilmenin sağladığı büsbütün rahatlık buydu. İktidar, belli davranışlara belli yaptırımlar öngörmüştü. Bu caydırıcılık, insanların açgözlülüğünü bastırıyordu. Güvenli bir yerleşim alanı, emeğinin karşılığında aldığı haklar, mücadele zorunluluğundan kurtarılması insana mutlu bir düzenin içinde hissettiriyordu.

İşler yolunda olduğunda yönetilmek, güvenli bir liman ve dalgasız bir okyanusta gemi yolculuğu gibidir. Eğer tebaa sadıksa lider kuş da memnundur yönetmekten çünkü bilgeliğini konuşturur, sözünü dinletir, sürüsüne adar kendini. Ama adadaki yürümek zorunda kalan kuşların işleri ilk baştaki gibi kolay mıydı peki? Oradaki insanlar, artık yaşama içgüdüleriyle hareket ediyordu. Buldukları çevre, kendilerine yaşamanın konforlu yanlarını sunmuyordu. Mesele iyi yaşamak değil, yaşamanın kendisiydi. Yemek yemek, güvenliklerini sağlamak, kendilerini başkalarına karşı savunmak ve yaşamak için gerekli olan şeylere karşı başkalarına karşı silahlarını kuşanmak zorundaydılar. Kendilerince yaptıkları aletler, barınmak için oluşturulan alanlar, nispeten daha güvenli alanlar...

Bunların hepsi bir mücadele konusuydu artık. İnsanın kendine ait diyebileceği hiçbir şeyi kalmamıştı, ilk başta herkesin beraber hareket edip bir kurtarıcı bulma umuduyla birleşmesi son bulmuş ve yerini amansız bir yarışa bırakmıştı. Yaşama içgüdüleri en ilkel dürtüsüydü belki de insanın. En ilkel olmasına rağmen en güçlüsü de buydu. İnsanın merhametini de adaletini de söküp atması bu kadar kolaydı. En güçlü dayanaklara inşa edilen, insanın küçük bir çocuk gibi koruyup kolladığı ahlak anlayışı, bir adada var olma yarışı içinde silinip gitmiş ve yerini müthiş bir hızla ivmelenen bencillığe bırakmıştı. Ne kadar alışmak zorunda olurlarsa olsunlar yürümek kuşun tabiatına tersti.

Bir gün bir sürüdeki kuşlar, göç sırasında bir göl kenarında mola verirken yönetici kuşlarının ölümüne şahit oldular. Kuşlar yöneticisiz ve başıboş kalmıştı. İşlerin tekrar düzen kazanması, göçün ve sonrasındaki işlerin halledilmesi gerekiyordu. Sürecin sonunda aralarındaki bir kişiyi yönetici kuş belirlediler. Kalanlar ise yönetilmeye devam etti.

Adadaki insanlar için ise durum daha karmaşıktı. Nitekim inanılmaz bir kaosun ortasındaydılar. Düzenin yokluğunun bu denli devam etmesi, içlerindeki bencillik daha çok perçinliyor, bu perçinlenen bencillik ise arkasında tedirginliği beraberinde getiriyordu. Zaman geçtikçe insanlar, bir iktidarın ihtiyacını duymaya başladı. İçlerini kemiren bu olağanüstü kaos, onları işlerin düzenli ilerlemesi için güvenli bir liman arayışına itmişti. Eski yaşantısının tabiatına uyum sağlamış insan için, yaşama içgüdülerinin kullanılması güçlü olduğu kadar yıpratıcıydı da. Bunun sonucunda insanlar bir araya geldi. İçlerindeki birkaç insanın eline iktidarlığın tüm yetkilerini teslim ettiler. Bu birkaç insan, kaosun içinden en kazançlı çıkan birkaç insandı. Daha çok mücadele etmiş, daha çok yağmalanmış ve daha çok kazanmışlardı. Böylece bir düzen hüküm sürmeye başladı. Kurallar belirlendi, iş bölümleri gerçekleşti. Çeşitli ihtiyaçlar için bazı kişiler belirlendi ve insanlar kendilerine verilen işi gerçekleştirmek için çalıştılar. Yönetilmenin sağladığı büsbütün rahatlık buydu. İktidar, belli davranışlara belli yaptırımlar öngörmüştü. Bu caydırıcılık, insanların açgözlülüğünü bastırıyordu. Güvenli bir yerleşim alanı, emeğinin karşılığında aldığı haklar, mücadele zorunluluğundan kurtarılması insana mutlu bir düzenin içinde hissettiriyordu.

Zaman bir düzenin işleyişiyle ilerliyordu. Bu ilerleyiş, kaosun iç kemiren havasını atmış ve yerine başka bir düzen getirmişti. Bu düzenin getirdiği parlak mutluluk, zaman geçtikçe bayatlamaya başlamıştı. İktidardaki birkaç kişi, insanlara sarf ettikleri emeklerin karşılığını vermemeye başladı. Meşruiyeti bir şekilde elde eden bu iktidar, bu düzenin kaynağı durumunda olduklarından ötürü her şeyi kendilerine reva görmeye başladı. Emeginin karşılığını alamayan toplumda, ikinci bir karışıklık dalgası baş göstermek üzereydi. Buna karşılık iktidar tarafında keyifler yerindeydi. Zenginleştikçe zenginleşen iktidar, tüm yetkileri elinde tutmasıyla da iyice güçlenmişti. Keyf verilen yaptırımlar, zorla el konulan ve kendilerine geçirilen mallar, sömürülen insanlar... İnsanın bencilliği böyleydi: Ya hiçbir sınır yokken bu kadar yükseliyordu ya da tam aksine sınırlar sonuna kadar çizilmişken... İktidar haricindeki insanların iktidara duydukları öfke, günden güne katlanıyordu. Dayanılmaz bir seviyeye gelen bu duygu, insanların önlerindeki kişiselleşmiş iktidarı devirmeleriyle son buldu. Uzun bir aradan sonra toplumun orta yerinde yine derin bir boşluk vardı.

Kuşların belirledikleri yönetici, hata yapmıştı. Göç, istenilen gibi ilerlememiş ve zamanında istenilen yerlere ulaşamamıştı. Şu ana kadar hiç böyle bir şey yaşamamış kuşlar, ne yapmaları gerektiğini tam olarak kestiremiyorlardı. En sonunda çözümü, yöneticinin kararlarını görüşüp değerlendirmede bulmuşlardı. Buna göre bir yanlışlık gördüklerinde bunu söyleyecekler ve bu fikir dikkate alınarak hareket edeceklerdi.

İktidarın kaldırılmasıyla oluşan boşluk, yerine yeniden başka bir iktidarın konmasıyla doldurulacaktı. Çünkü insanlar bir iktidarın yokluğunda neler yaşanacağını acı bir şekilde tecrübe etmişlerdi. Ama iktidar, eskisi gibi belirlenirse neler olacağını da görmüşlerdi. Belirlenmek bir yana, tek bir gücün tek bir merkezde olması iktidarı kişiselleşmiş bir dağın doruklarına çıkarıyordu. Buna göre bu gücün ayrılmasında ve ayrılan bu güçlerin farklı merkezlere verilmesinde ortak bir noktaya varıldı. Bu adımda zorbalaşmış keyfiliğin önüne geçilmesi öngörülüyordu. Bu ayrılmış merkezlerin yine de kontrolünün sağlanması gerektiği için birtakım denetleyici merkezler de oluşmuştu. Kurallar herkese açık hale getirildi ve bunların üstünlüğü sağlandı. Böylece gerçekten düzenini devam ettirebilme yeteneğine sahip bir toplum ana hatlarıyla basitçe oluşmuş oluyordu.

İnsanların her şeyin öncesinde uyandığı ve etrafına anlamsız gözlerle baktığı yer de şu anda oturan düzenin içinde yaşadığı yer de bu adaydı. Burada anladı insan yönetiminin büsbütün rahatlığının kısa sürmesi gerektiğini, insanı hırsları ele geçirebilirdi çünkü her daim. Kendinin neler yapabileceğinin farkına vardı, kendine neler yapılabileceğini de fark etti. Kanadı kırık kuşların, beraberce yaralarını sarabileceğini öğrendi. Bu sayede uçabileceğini umut etmeyi de öğrendi. Keyfiliğin ne kadar uzun sürerse sürsün bir yerde noktalanacağını anladı. Toplumun değiştiğini, bu değişimin mutlaka bir şeye katkı sağladığını anladı. İster iyi olsun ister kötü olsun bu değişim, ilerideki gelişmelere hizmet edecekti. Gökyüzünün ve denizin mavilikleri arasında sıkışan bu ada, birçok yaşanmışlıkla dolup taşıyordu artık. İşte sıfırdan başlayarak düzen içine gelen bir toplum böyle oluşmuştu. Gökyüzü koyuluğunu arttırıyor, adanın üstüne üstüne ezmeye çalışırcasına geliyordu sanki. Bataklıklar da kurumuştu artık. Bakın bulutlara doğru çıkmaya başlayan ve yeni iyileşmiş kuşlara, gökyüzünde süzölmeye başlamışlardı bile. Yan yana...

Ceren Dilek

Edebiyat Kültür Sanat
raf

iletisim@rafdergi.com

raf.dergi

raf_dergi

rafdergi.com

